

הכנסת

הכנסת העשרים-וארבע מושב שני

פרוטוקול מס' 41 מישיבת הוועדה המיוחדת לזכויות הילד יום שלישי, כ"ח באדר א' התשפ"ב (01 במרץ 2022), שעה 10:30

סדר היום:

צרכים ייחודיים של ילדים על הקשת הטרונסית בישראל: א. הקמת מסגרת חוץ ביתית ארוכת טווח לבני נוער להט"ב בדגש על הקשת הטרונסית. ב. הכשרת והדרכת עובדים סוציאליים בנושא בני נוער על הקשת הטרונסית - במסגרת ציון יום זכויות הקהילה הגאה

נכחו:

חברי הוועדה:

מיכל שיר סגמן – היו"ר

חברי הכנסת:

איתן גינזבורג
יוראי להב הרצנו

מוזמנים:

– עו"ס, מנהל תחום (פרויקטים מטה) תקון וסיוע לבית משפט, משרד הרווחה והשירותים החברתיים	נפתלי יעבץ
– ממונה חינוך למיניות ולמניעת פגיעה, משרד החינוך	איריס בן יעקב
– נציג, המשרד לשוויון חברתי	נמרוד גורדשטיין
– עו"ס, איגוד העובדות והעובדים הסוציאליים	אור רם
– עו"ס בקרה, רצף טיפולי וקשר לקהילה הטרונסית, קופ"ח לאומית	עמית פל
– מנכ"ל, עמותת מעברים	אלישע אלכסנדר
– סמנכ"לית, עמותת מעברים	קרן לנדמן
– מנהלת בית דרור, עמותת אותות	יעל סיני ביבלש
– מנהלת, מרכז חוש"ן, חינוך ושינוי	רותם סורק
– מנהל, מרכז חוש"ן, חינוך ושינוי	אריאל לוי
– רכז תחום הלהט"ב במועצה האזורית חוף הכרמל ומנחה בחו"ש	אלישע גולני
– סגנית ליושבת הראש, עמותת תהל"ה	נועה בר אלי
– הסברה, ברית הלבאות	שרית בן שימול
– נציגה, הנהגת הורים ארצית	שרון מלמד

משתתפים באמצעים מקוונים:

– מנהלת תחום מעקבים ומהלכי לימודים, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה	ד"ר עדנה שמעוני
– פסיכולוגית חינוכית מומחית, פורום פסיכולוגיה חינוכית ללהט"ב	ד"ר הילה ביזר
– מייצגת נוער בעיריית ת"א, שלטון מקומי	תמר לקס
– נציגה, הנהגת הורים ארצית	שרון מלמד

ייעוץ משפטי:

תמי סלע

מנהלת הוועדה:

תמי ברנע

רישום פרלמנטרי:

הדס עזר, חבר תרגומים

צרכים ייחודיים של ילדים על הקשת הטרנסית בישראל: א. הקמת מסגרת חוץ ביתית ארוכת טווח לבני נוער להט"ב בדגש על הקשת הטרנסית. ב. הכשרת והדרכת עובדים סוציאליים בנושא בני נוער על הקשת הטרנסית.
במסגרת ציון יום זכויות הקהילה הגאה

היו"ר מיכל שיר סגמן:

בוקר טוב, אני רוצה לפתוח בבקשה את הישיבה. היום ה-1 במרץ 2022 כ"ח באדר א' התשפ"ב. היום הנושא, במסגרת היום המיוחד, צרכים ייחודיים של ילדים על קשת הטרנסית בישראל. באופן אישי, אני מחוברת לנושא הזה, אני חושבת שבשלוש שנים האחרונות, כולל מאבקים לא פשוטים. אחרי סיורים שערכתי ונחשפתי לקשיים שכל הקהילה חווה, ובפרט קהילת הטרנסים. הדיון היום התמקד בילדים, לצערי הרב מצבם של המבוגרים, נכון להיום, לא מעודד יותר. אני שמחה על קיום הדיון ועל קיום המיוחד הזה. מאחר ויש לנו לא מעט דוברים, אני נאלצת כבר מעכשיו להגביל את הדוברים. אני אאלץ לקטוע אתכם, מה שכידוע אני לא כל כך אוהבת לעשות בוועדה הזו, אבל לא תהיה לי ברירה, אז אני מקשת מכם ממש שתי דקות, כבר עכשיו לחשוב מה אתם רוצים להגיד ולתמצת. אני בדיוק אמרתי שאנחנו במושב הבא נקיים דיונים נוספים גם על קהילת הלהט"ב בכלל וגם על הקהילה הטרנסים בפרט. אני אפתח עם חבר הכנסת יוראי להב הרצנו, בבקשה.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

תודה, גברתי יושבת הראש, גם על הדיון החשוב הזה וגם על היחס שלך כלפי הקהילה הגאה. הרגישות שלך והמחויבות שלך מרגשות אותי ומעוררות השראה, אז תודה לך על זה. ילדים הם אנשים צעירים שלעיתים נוטים להתייחס אליהם, באופן כללי, על הרצונות שלהם כבלבול, במיוחד כאשר מדובר על גיוון מגדרי או בת או בן נוער שאומר, אני מרגיש אחרת ממה שנולדתי, אז לעיתים נוטים לבטל את זה, לא להתייחס לזה בכבוד או במשקל הראוי. לא תמיד, כאשר אני אומר לא תמיד, אני אומר ברוב המקרים, אנשי המקצוע, אנשי החינוך שמקיפים אותם, לא בדיוק יודעים כיצד להתייחס לסיטואציה הזו וזה מוביל לנתונים מאוד מאוד קשים. הנתונים הם שחמישים אחוז מבני הנוער הטרנסים מנסים ליטול את חייהם, להתאבד, חמישים וחמישה אחוז מהפונים ל-"בית דרור", שזו מסגרת לינת חירום לטרנסיות וטרנסים.

לא מעט משפחות בוחרות לפלוט בני נוער, ילדות וילדים, שאומרים אני טרנס, אני טרנסית, המצב הוא לא טוב. כחבר כנסת, כנבחר ציבור, אני מוכרח לומר שאני מאוד מוטרד מהנתונים הללו. אגודת הלהט"ב, יושבים פה חברות מהלביאות, מארגון שבאמת עושה עבודה חשובה. ברית הלבאות היא בעצם דואגת לעטוף את אותם ילדים ולומר, זה בסדר לצאת ולומר אני מרגיש אחרת, אני אחר או אחרת, ולקבל את כל התמיכה ואת המעטפת הראויה בהקשר הזה. אני פונה כאן גם למשרד החינוך וגם למשרד הרווחה, משרד החינוך צריך לעשות עבודת הכנה טובה יותר, על מנת שאנשי החינוך יהיו מוכנים לטפל באותם ילדים ולתת להם את המענה המדויק, כי זה קריטי באותו שלב. כאשר ילד בא לאיש החינוך, שעליו הוא הכי סומך, זו יכולה להיות מחנכת, יועצת, מנהלת, יכולה להיות מזכירת המנהלת, לא משנה למי אתה פונה, אותם אנשי חינוך צריכים לקבל את הכלים, על מנת לוודא שאותם ילדים מקבלים את המענה המדויק להם.

בנושא הזה שוחחתי גם עם שר הרווחה מאיר כהן, הוא קשוב לנושא הזה, הוא מבין שצריך לתגבר את העובדים הסוציאליים, את מערכי הרווחה שקשורים לאוכלוסייה הזו. לאותם אנשים שהם אזרחי ישראל ככולם, ככולנו, יש להם זכויות שוות, הם שווים בפני החוק. גם כאשר הם ייגדלו ויהפכו להיות אנשים בוגרים, הם צפויים להיתקל באי שוויון קיצוני גם בהגנה מפני אלימות, גם בזכויות הרווחה, הבריאות, החינוך והשוויון בפני החוק. לכן, אני אומר, השינוי צריך להתחיל כאשר הם קטנים במערכת החינוך, במערכות הרווחה, בשלבים הראשונים של החיים שלהם, שבהם הם צריכים לקבל חיבוק וליווי מלא של המדינה. זה נמצא על שולחנו וזה תלוי רק בנו.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

תודה רבה. חבר הכנסת, אתה הזכרת נושא שהוא מאוד נכון בסאב טקסט, אבל אני כן אדגיש אותו ברשותך, אנחנו דנים פה הרבה על נושא הילדים פה בוועדה לזכויות הילד, מטבע הדברים, ובכל פעם אנחנו מגלים את אותו הדבר. ילד, כל ילד, הוא לא רק משרד החינוך, הוא גם משרד החינוך, הוא גם רווחה, הוא גם בריאות, הוא גם ביטחון פנים, הוא גם משפטים, והרבה מאוד פעמים ילדים בכללם נופלים בין הכיסאות, מאחר ואין אף גורם שהוא מתכלל ומתאם. הוועדה לזכויות הילד יחד עם המועצה לשלום הילד הכנו הצעת חוק, לשמחתי הרבה משרד המשפטים נענה לבקשה ובימים אלה גם משרד המשפטים עובד על הצעת מחליטים וגם הצעת החוק הוגשה, ליצירת גורם מתכלל ומתאם לילדים במדינת ישראל.

זאת אומרת, שכאשר יש כשל עם ילדים, ואם אני לוקחת את הנושא שלנו היום, ילדים בתוך הקשת הטרנסית, ואנחנו רואים שיש חסמים, חסמים כאשר ילד הולך לרופא, חסמים כאשר ילד נעצר, הרבה מאוד פעמים זה יכול להיות מלווה באיזו שהיא התנהגות, על מנת לבטא את עצמו, אוקיי? זאת אומרת, זה כן יכול להיות פועל יוצא של משהו. כאשר יש חוסר ואין אף משרד ממשלתי שאומר, רגע זה כן אני או זה לא אני, אולי זה המשרד הוא והרבה מאוד פעמים אנחנו רואים שזה מה שתוקע, מערכת משפט וכו' וכו'. אז, שוב, לשמחתי, לא רק הוועדה לזכויות הילד תראה את התמונה הכוללת, אלא גם משרד ממשלתי שיהיה מוסך לתאם, לתכלל ולפתור את החסמים שנוצרים. אני חושבת שזו בשורה מאוד מאוד גדולה, אין הרבה חוקים שמצליחים לרגש אותי, זה אחד מהם. אז, אני מאוד מקווה שזה יבוא לידי ביטוי גם בהיבט הזה. לפני שאנחנו מתחילים עם הארגונים להקריא את החלק המשפטי של הדיון הזה.

כידוע, ישיבת הוועדה מוקלטת ומשודרת, הפרוטוקול וגם שידור הישיבה יפורסמו באתר האינטרנט של הכנסת. ככל שעלו עניינים הנוגעים לקטינות וקטינים שיש חשש שעברו הטרדה מינית או פגיעה מינית, עבירת אלימות או עבירה של התעללות, שיעלה דבר שיש פה ליחס להם עבירה או מקשר אותם לבדיקה, טיפול או אשפוז פסיכיאטרי או להליך פלילי המתנהל בבית המשפט, חל איסור על פרטים מזהים שלהם, ולכן הם לא יצולמו או יוקלטו ולא יכללו פרטים מזהים שלהם בפרוטוקול הדיון. כמו כן, בגלל רגישות הנושאים הצפויים להעלות בישיבה זו, אני קובעת כי בהתאם לסעיף 120 לתקנון הכנסת, ככל שתהיה בקשה או יעלה צורך, יימחקו מהפרוטוקול המפורסם לעיון הציבור, פרטים מזהים של דוברות ושל קטינות, דוברים או קטינים או ככל שזה יידרש לבקשת משתתף אחר בישיבה, אם העמדת הפרוטוקול לעיון הציבור עשויה לגרום נזק למי שביקש זאת או לזולתו. חבר הכנסת גינזבורג, לפני שאנחנו עוברים לארגונים, אתה רוצה להגיד כמה מילים?

איתן גינזבורג (כחול לבן):

אני אשמח, כן. תודה רבה, גברתי יושבת הראש, תודה רבה על הנכונות המידית שלך לקיים את הדיון החשוב הזה. בכלל, לא כולם יודעים אז אני אומר את זה ככה בעל ועדה שבה אני נמצא, אנחנו כמו להקה נודדת יוראי ואני יחד עם מיכל רוזין ורם שפע, כדאי להגיד שהיום הכנסת מייחדת את כל דיוני הוועדות שלה והמליאה לעסוק בקשת הרחבה של החיים שקשורים לעולם הלהט"בים. אני מאוד שמח, גברתי יושבת הראש, אני יודע גם כמה את מחויבת לקהילה ובכלל, שאת מייחדת את הנושא הכל כך חשוב ורגיש הזה כאן בוועדה שבראשותך, כל עניין של הצרכים ייחודיים של הילדים מקשת הטרנסית בישראל. זה אולי המקום והדיון הכי רגיש שמתקיים היום בכנסת בתחום הזה, כאשר עוסקים גם בילדים, גם בקהילה הטרנסית, שהיא קהילה היום הכי מודרת, מופלית, הכי פגיעה, שבה צריכים לטפל הכי הרבה. את בעצם נוגעת פה בלב הכאב, בלב הבעיה. זו בעיה, אבל בלב המקום שבו יש בעיות, אז על זה אני רוצה מאוד מאוד לברך אותך. הסוגיה הזו של להיות להט"ב היא סוגיה מורכבת, וכשאתה מגיע למצב שבו אתה נמצא בצבע הטרנסי של קהילת הלהט"ב, זה המקום אולי הכי קשה.

כאשר אתה ילד או נער ומתמודד עם הסוגיה זה קשה כמה וכמה. אני חווה את זה מקרוב במובן הזה שיש לי שכנים, שהילד הוא טרנס ואני חווה מקרוב את ההתמודדות, את הקשיים ואת המורכבות שהם עוברים. אנחנו רואים כמה זה קשה להם פנימה, כמה זה קשה להם במעגל הראשון, המשפחתי, לקבל את הסיטואציה הזו, שלא נדבר אחרי זה על התופעה החברתית הרחבה יותר, בבית הספר ובחברה הכללית. אלו חיים קשים, והתפקיד שלנו להפוך את החיים האלה לחיים רגילים, לחיים מקובלים, לא חיים אומללים. יש כל כך הרבה דרכים לעשות את זה, יש המלצות שונות ארגוני הקהילה מציעים, אני מציע שתייחדו זמן והתייחסות לראות איך ניתן לסייע ולקל על אותם ילדים, נערים, נערות, טרנסים וטרנסיות, להתמודד עם הסיטואציה ולחיות חיים טובים. זהו. אני ממש ממש מודה לך שוב, אני מודה לכל מי שהגיע לכאן, כל החברות והחברים שהגיעו לכאן ליום הזה ובכלל. אני רוצה להתנצל שאני לא אוכל להישאר בדיון, היה חשוב לי להגיע ולומר את הדברים הללו ולהודות לך, לכן ולכם. תודה רבה.

היו"ר מיכל שיר סגמו:

תודה רבה. אגב, אתם הזכרתם את הקשיים, אני מזכירה שבסוף מדובר פה על ילדים ובני נוער. כאשר אנחנו מסתכלים על ילדים ובני נוער בשנתיים האחרונות, זומים, בדודים, סגרים, קושי רגשי עצום, שאנחנו יודעים את המשברים הנפשיים שחווים היום בני הנוער בישראל, אז כשמוסיפים על זה עוד קושי חברתי, טבעי שקורה בלי אזור הקורונה, אני חושבת שזה אפילו מקבל משנה תוקף. בסדר, בוא נראה איך אנחנו פותרים את זה, אנחנו פה כדי לפתור לא?

איתן גינזבורג (כחול לבן):

אני סמוך עלייך במאה אחוז.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

בסדר גמור. אני אשמח לשמוע בבקשה את ארגון מעברים, קרן לנדמן.

קרן לנדמן:

שלום בוקר טוב. אני סמנכ"לית בארגון מעברים. אני אומר בקצרה שחלק מהבקשות, שלנו כארגון מעברים, לגבי זכויות הילד ולגבי ילדים טרנסים, הנוער הטרנסי, אלו מסגרות חוץ ביתיות, ארוכות טווח בעצם שיכולו להכיל את הנוער הזה על הקשיים שלו. בנוסף, גם הכלה של בני נוער טרנסים במסגרות קיימות וכמענה משלים לכל הדבר הזה, גם הכשרות לעובדים סוציאליים למערכי עו"ס בנושא הטרנסי. זהו, תודה רבה.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

תודה רבה. יש איזו שהיא הערה שאתם חשופים לה מול אותם הילדים, מול אותם בני נוער, איזה שהוא מוטיב חוזר של כשל שאולי אנחנו יכולים לטפל פה בוועדה או מול משרדי הממשלה, שמקשיבים לנו בקשב רב לדיון הזה?

קרן לנדמן:

אני בטוחה עמיתותיי מ- ברית הלבאות יידעו להגיד הכי טוב.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

בסדר גמור. תודה רבה. אז, ברית הלבאות, דווקא אתכן אני שמה בסוף, על מנת שתדעו לתכלל, מה שנקרא ולענות, בסדר גמור. אותות, בבקשה.

יעל סיני ביבלש:

אני מנהלת את בית דרור, ששייך לעמותת אותות. אז, שלום, בית דרור היום מופעל על ידי עמותת אותות, ממון ומפוקח על ידי משרד הרווחה. בית דרור הוא קורת גג לנוער להט"ב, יוראי להב הזכיר אותה. בשנה עוברים כשמונים בני נוער שרובם מתמודדים עם דחיה מהמשפחה על רקע הזהות המינית או הזהות המגדרית שלהם. היום באמת המסגרת קצרת מועד ומוגבלת לשלושה חודשים, ולאחר סיום השהות בבית דרור, חלק מהנערים והנערות חוזרים הביתה וחלק ממשיכים למסגרות חוץ ביתיות ארוכות טווח. מאז הקמתו של בית דרור בשנת 2002 המענים שניתנו לבני נוער בתוך המסגרת עברו שינויים והתאמות, אבל לאורך כל התקופה התמודדנו עם קושי גדול בהפניה של בני נוער טרנסג'נדרים וטרנסג'נדריות למסגרות ארוכות טווח.

הקושי הזה הוביל גם לתסכול, לחוסר וודאות, לאי יציבות ופגיעה בטיפול שניתן לבני הנוער. עכשיו, בשנים האחרונות חל גידול אדיר באחוז טרנסג'נדרים שמגיעים לבית דרור, נראה לי שזה הוזכר פה, לדוגמא בשנת 2021 חמישים וחמש אחוז מבני הנוער שעברו בבית דרור היו על הקשת הטרנסית. סתם לסבר את האוזן, רק לפני שנתיים היה פחות משליש מהאוכלוסייה שהגיעה לבית דרור טרנסג'נדרים, אז זה יכול להעיד גם על הירידה בגיל יציאה מהארון כטרנסג'נדרים, זה יכול להעיד על איזו שהיא קבלה מסוימת של בני נוער שהם לא טרנסג'נדרים, הומואים ולסביות ובי סקסואליים במסגרות כלליות. אבל, אנחנו רחוקים מהיום שאפשר לנוח על זרי הדפנה, כי רק בשנה האחרונה הייתה עלייה כללית בבית דרור של עשרים וחמישה אחוז - - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

יש לכם מקום לכולם?

יעל סיני ביבלש:

כן. מבחינת הקצר מועד יש מקום, אבל מה שחסר הוא מקומות בעצם להפנות אותם, כי בעצם ישנה בעיה אמיתית של היעדר מענים חוץ ביתיים הולמים עבור נערים ונערות. אני אתן אפילו מסגרות שעושות איזה שהוא מאמץ להתאים את עצמן לאוכלוסייה הן מתקשות, למשל, נער טרנסג'נדר שהגיע אלינו בשנה האחרונה לאחר שהוא נפלט מפנימייה, שאנחנו דווקא עובדים איתה בשוטף, גם העברנו

הכשרה על נוער טרנסי והצוות מכבד את לשון הפנייה וגם בדרך כלל הוא ישן בחדר ייעודי. אבל, הגיע טיול שנתי ואמרו לו, בוא נשים אותך באוהל של הבנות, הוא סירב ובסוף הוא התעקש לישון על הספסל וחזר באוטובוס חזרה לפנימייה שלו, אז אפילו בדברים הקטנים אין מספיק רגישות.

השמה של בני נוער להט"ב, בדגש על נוער טרנסי עם מסגרות כלליות, כרוכים בהרבה מאוד אתגרים, גם היעדר מרחב בטוח, גם בריונות והצקות מצד בני נוער, חוסר ידע של הצוותים והמאפיינים המורכבים של האוכלוסייה. בנוסף, חווינו גם הרבה פליטות, ממש בני נוער, טרנסג'נדרים, שנפלטו חזרה לבית דרוור לאחר תהליך של השמה. באמת אנחנו נמצאים באיזה שהוא דיאלוג מתמשך עם משרד הרווחה בשנתיים האחרונות על הקמה של מסגרת ארוכת טווח. העברנו ניירות עמדה שמפרטים ארבעים מקרים מאז תחילת 2019 שהיו יכולים ליהנות ממסגרת כזו ובהחלט יש בה צורך. אני באתי להגיד פה שצריך לפתוח כזו מסגרת בהקדם. תודה.

היו"ר מיכל שיר סגמו:

תודה רבה. אנחנו נשמע תיכף את משרדי הממשלה ונוכל להפנות אליהם את השאלות. חוש"ן, בבקשה, חינוך ושינוי, אריאל לוי. לאחר מכן תהילה ליזקס.

אריאל לוי:

שלום, אני מייצג את חוש"ן במקום ליזה שנבצר ממנה להגיע היום. אז קודם כל, אני רוצה להגיד תודה רבה, גברתי יושבת הראש, על הדיון הזה ועל ההזדמנות לדבר. חוש"ן היום מגיעה להרבה מאוד מסגרות חינוכיות במסגרת התקנה התקציבית לחינוך לסובלנות של משרד החינוך, ועושה עבודה גם מול צוותי חינוך ויועצות בבתי ספר סביב סוגיות של נוער להט"ב, נוער טרנס ומגוון מגדר. אבל, אנחנו יודעות שיש פער מאוד משמעותי ביכולת שלנו להגיע למסגרות חוץ ביתיות, למסגרות של הרווחה. הדבר הזה בעצם מיצר מצב שנוער בוחר שלא, כלומר פוחד, לצאת מהארון וחושש מתגובה של יתר השהים במסגרות הללו ושל הצוות הרבה פעמים. אבל מעבר לכך, יותר חשוב לי להגיד שאני, באופן אישי, יוצא לי להעביר הרבה מאוד סדנאות והכשרות לאנשי מקצוע ואני מוצא שהרבה מהן מוצאות את עצמן חסרות אונים מול סוגיות של נוער טרנס או מגוון מגדר ברמה הבסיסית ביותר.

הן לא יודעות כיצד להתמודד עם לשון פנייה, הן לא יודעות לא להשתמש בשם קודם, והן ממש זקוקות לאיזה שהוא סיוע חיצוני בהתמודדות עם הדברים האלה. בהכשרה המקצועית שלהן לא מדברים איתן על הסוגיות האלה, גם בהעשרות לא מדברים איתם על הסוגיות האלה וגם אין להן הרבה פעמים משאבים על מנת להביא ארגוני קהילה, בין אם זה חוש"ן או בין אם זה ארגונים אחרים נהדרים שפועלים בשדה הזה, ולכן הן נשארות בעצם חסרות ידע מקצועי אל מול הדברים הללו. אני מאוד רוצה לחזק את שתי ההצעות כאן שנמצאות בדף, שהן באמת גם אימוץ תקנון עבודה סוציאלי שייתן להן כלים, ייתן להן איזה שהוא מקור ידע מסודר שאליו הן יכולות לפנות כאשר הן נתקלות במקרים כאלה. אבל, מעבר לכך, לקדם באופן משמעותי הכשרות מקצועיות, בסדנאות שבאמת יעניקו להן את הכלים הנכונים לעסוק בדברים הללו. זה הכל, תודה רבה.

היו"ר מיכל שיר סגמו:

תודה רבה. בבקשה, חבר הכנסת יוראי.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

תודה רבה על הדברים, אריאל. אני רוצה לשאול, אתם מזהים איזה שהוא פער בין הפעילות של חוש"ן בקרב אוכלוסייה הממלכתית, חילונית מסורתית או בין האוכלוסיות האחרות, בין אם זה בממלכתית דתית, בין אם זה בחרדית או בין אם זה בחברה הערבית? כי, אני מכיר את הפעילות המבורכת של חוש"ן, בעיקר בממלכתי בקרב האוכלוסייה הכללית. אני חושש שיש פער מאוד גדול בין המקום שבו אנו נמצאים באוכלוסייה הזו שגם שם, כמו שדיברת, צריך הרבה מאוד פעילות נוספת, לבין הקהילות האחרות שבהן אנחנו בכלל לא, אנחנו נוכחים נפקדים.

אריאל לוי:

אין ספק שיש פער מאוד מאוד משמעותי. באמת התקנה של משרד החינוך מאפשרת לנו להגיע אך ורק למסגרות של החינוך הממלכתי ולא מאפשרת לנו - -

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

מתוך התפיסה שבחינוך הממלכתי צריך להגביר את הסובלנות, כי הסובלנות קיימת יותר - - -

אריאל לוי:

צריך להגביר את הסובלנות בכל מסגרת חינוכית, טיפולית, חוץ ביתית שקיימת היום במדינת ישראל. התקנה של משרד החינוך מאפשרת לנו באמת להיכנס רק לממלכתי החילוני. זאת אומרת, יש ארגונים שנכנסים גם לחינוך הדתי, אבל בהיקפים קטנים בצורה משמעותית. אני אפילו לא הגעתי לדבר על מסגרות באמת בציבור החרדי, הערבי, במדינה, וזה באמת אחד האתגרים שאנחנו חושבים עליהם כל הזמן ומנסים להידרש אליהם. אחד הפערים או אחד החסמים המרכזיים לדבר הזה נוגע במשאבים, זה אחד, ושניים זה באמת לשכנע אותם להזמין אותנו לדבר על הדברים האלה. כי בסוף, בית ספר או המסגרת עצמה הם אלה שצריכים להזמין אותנו, כי אנחנו לא יכולים פשוט להגיע לשם באופן עצמאי.

היו"ר מיכל שיר סגמו:

אני יכולה להוסיף איזה שהוא משהו, אנחנו יודעים וגם היו כאן דיונים קודמים, בכלל על קהילת הלהט"ב, אנחנו יודעים שהחסמים האלה קיימים גם במגזר הלא יהודי וגם אצל החרדים, בעצם כל חברה שהיא סגורה קצת יותר, על אחת כמה וכמה דתית, ויש שם רגישויות. אגב, הרגישויות הרבה מאוד פעמים נופלות על חוסר הבנה, אבל לא רק, זאת אומרת שיש גופים שכן, נניח, מנהלי בית הספר לחלופין שכן מבינים, הם אומרים אבל אני לא יכול. אבל, דיברתם כאן על תקציב, אני חושבת שכל פעולה שהיא פעולה כירורגית, מה שנקרא, על מנת להיכנס אל אותו המגזר, היא אוטומטית תעלה יותר כסף, כי מדובר על פעולה כירורגית ולא על הרצאה, לצורך העניין, או על העלאת המודעות, אולי יחסית קל יותר אצל החילונים.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

הדברים שלך הם מאוד מאוד חשובים, אני מבין את המקום שמהם הם מגיעים, אני לא מקבל את האמירה שאי אפשר לעשות את זה. אני לא חושב גם שהמקום הוא - - -

היו"ר מיכל שיר סגמו:

צריך לעשות את זה שונה פשוט, שונה. זה לא אומר לא לעשות, מה שאתה אומר לעשות זה שונה.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

מאה אחוז. אבל, אני חושב שהפער הוא לא פער תקציבי נחשב, מדובר בפער תפיסתי. בעצם העובדה שתקנת הסובלנות קיימת, שמכוחה פועלת חושיין, כן? רק בחינוך הממלכתי, כאילו שם יש בעיה של היעדר סובלנות, לי היא פשוט לא נתפסת. כי, הצרכים הם אותם צרכים בכל החברות, זאת אומרת יש טרנסים גם בחברה הערבית, החברה החרדית וגם בחברה הממלכתית דתית, ואותם אנשים לא מקבלים מענה כל שהוא.

היו"ר מיכל שיר סגמו:

לכן, אני אומרת, העלאת המודעות לפחות לטיפול, גם אם זה לא חינוך לסובלנות, אלא טיפול ומענה לאותם הילדים באותם המגזרים זה הטיפול הכירורגי בשביל להגיע אליהם, ולכן הוא עלול להעלות פשוט יותר כסף.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

בזה אני מסכים.

היו"ר מיכל שיר סגמו:

אגב, אני מזכירה לכם, שלפני כמה שנים אנחנו דיברנו ככה גם על כלל קהילת הלהט"ב וראינו איך לאט לאט טיפה חוצבת בסלע, מה שנקרא. אני חושבת שאנחנו נמצאים במציאות שהיא אחרת, שזה המון המון לאן ללכת, אבל אי אפשר להשוות את המצב היום למלפני עשרים שנה, לצורך העניין.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

נכון.

היו"ר מיכל שיר סגמון:

בבקשה, נועה בר אלי.

נועה בר אלי:

שלום. אני סגנית עמותת תהל"ה, זו עמותה שפועלת כבר שלושים שנה, תומכת בהורים ובבני המשפחה ובעצם זו הנקודה שאני רוצה להעיר פה, ההתייחסות גם לסביבה העוטפת ולמשפחה. אני בעצם אמא של נמרוד, גם כן מהקהילה, אנחנו כולנו בעמותה הורים של ותומכים בהורים שכרגע - -

היו"ר מיכל שיר סגמון:

טרנסים או כלל הלהט"ב?

נועה בר אלי:

כלל. במסגרת הפעילויות שלנו, אנחנו מנהלים קו קשב עשרים וארבע שבע. אנחנו רואים בכלל, להורי הלהט"בים, בזמן האחרון עליה מאוד גדולה של פניות בנושא הטרנסים. בנוסף, יש לנו גם קבוצות תמיכה בכל הארץ, קבוצה של הורים ואנחנו היינו שמחים לפתוח עוד - -

היו"ר מיכל שיר סגמון:

איך מגיעים אליכם לרוב? כלומר, איך שומעים עליכם? איך הורה עושה גוגל, כי הוא נחשף ומגיע.

נועה בר אלי:

יש לנו גם באתר וגם בפייסבוק. העמותה שלנו היא כולה אך ורק בהתנדבות, אנחנו עכשיו עובדים גם כדי קצת לקבל תקציבים, אבל כן חלק מהעניין הוא גם תקציבי פרסום. בקבוצות התמיכה שלנו יש שלוש קבוצות שהן רק להורים לטרנסים, יש לנו גם רק דתיים, כאילו אנחנו רואים שלאט לאט עם הזמן אנחנו מייצרים מומחיות או התמחות ואנחנו מנסים לתת להם את המענה הייחודי שלהם. מה שחשוב לי להגיד הוא שהממצאים מראים שארבעים אחוז מכלל התלונות ההומופוביות, ארבעים אחוז הן בקרב המשפחה, אבל מצד שני, אנחנו יודעים שההורים כתומכים הם גורם קריטי ביותר, על מנת לגרום לזה שהילדים אחר כך יפתחו בריאות נפשית, נקרא לזה. זאת בעצם המטרה שלנו, להשקיע באמת בהורים. אצלנו אומרים שכשילד יוצא מהארון, ההורים נכנסים לארון ועוברים תהליכים מקבילים, תהליכים מאוד קשים, כמו שמקודם הוזכר פה על המשפחה שעוברת את התהליך ואנחנו שם. אני חושב שמאוד מאוד חשוב להזכיר גם את זה, כי זה גורם מאוד קריטי.

היו"ר מיכל שיר סגמון:

בטח.

אריאל לוי:

חשוב לנו רק להגיד, שבין היתר, אנחנו מתעסקים גם הרבה בהרצאות ולהעלות את התודעה לא רק בקהילה, אלא להיפך ללכת לארגונים או ללכת לבתי ספר או כל מיני מקומות עם קבוצות מקצועיות.

היו"ר מיכל שיר סגמון:

הטיפול חייב להיות רחב, אני מנסה לחשוב אם אחד מהילדים שלי יחליט, יידע, ייגלה, לא משנה עכשיו איך אנחנו אפילו נגדיר את זה, שהיא או הוא הופכים להיות טרנסים או חלק מהקהילה הגאה, אני חושבת שהחשש המרכזי שלי היה בכלל לא קשור אליהם. כלומר, מה הם קשורים לעניין, הם מקסימים ומתוקים בדיוק כמו שהם. זה היה בסביבה, איך הסביבה תקלוט אותם שיהיה להם בסדר. כי, אנשים הרבה מאוד פעמים הם כאלה מתוך בורות, הומופוביה ומתוך גם רשעות, אני אגיד את המילה הזו, והחשש שלי היה מהסביבה, אז אני אומרת בוא נטפל בסביבה, הם לא הבעיה, הסביבה היא הבעיה אז בוא נתקן

אותה. אני חושבת שהרבה מאוד פעמים ההרצאות האלה, לאו דווקא להורים, לילדים, שזה חשוב מאוד. אלא, לפתוח את זה על מנת שהסביבה שלנו תדע לקבל צורה הרבה יותר טובה.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

רק משפט, אני אגיד ככה, כשיצאתי מהארון אני יצאתי בגיל מאוד מאוחר, יחסית. אבא שלי קיבל את זה בצורה בדיוק כמוך, אחלה, אוהב אותך, לאמא שלי לקח עוד שנייה לומר את זה ונורא נפגעת. בתהליך הזה של הקבלה הזו, אני הפנמתי שלי לקח עשרות שנים לקבל את עצמי, ואני חושב שאנחנו צריכים להיות יותר מכילים לעובדה שגם לסובבים אותנו, לתת להם עוד רגע או שניים חסד האלה, על מנת שגם הם יעברו את התהליך הזה.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

מכילים וחומלים גם, כי הם בסוף עושים את זה - -

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

אני לא וידע אם המילה היא החמלה, אבל מכילים.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

מתוך אהבה ופחד.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד):

לכן, אני כל כך מברך את נועה ואת הארגון המופלא הזה, של הורים שתומכים בהורים אחרים, כי הוא כל כך חשוב ואתם לא מקבלים מספיק במה. אני מצדיע לכם, מברך אתכם ומחבק אתכם, אתם עושים עבודת קודש.

נועה בר אלי:

אני רק רוצה להגיד שבכל הנושא של ההרצאות, אחד הדברים שחשוב לנו הוא לדבר עם הורים גם שהם בכלל עוד לא יודעים מה קורה עם הילדים שלהם, כי הם יהיו אחר כך החברים של.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

נכון.

נועה בר אלי:

אז, כאילו לא רק, זה בכלל לדבר על הנושא הזה.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

נכון. תודה רבה. איריס, מחינך, בבקשה.

איריס בן יעקב:

אז, בעצם אספר על הפעולות של משרד החינוך בנושא, אם אני מבינה נכון. אז קודם כל, יושבים פה חלק מהארגונים אלישע ושירלי. אז, אני אתחיל מהתחלה, אני מנהלת את היחידה למיניות ולמניעת פגיעה בילדים ולבני נוער בשפ"י. חברת הכנסת מיכל, אני מסכימה איתך שבאמת אני ממש מרגישה שאנחנו לא באותו מקום, זאת אומרת אנחנו ממש בשנים האחרונות נמצאים באמת, יש התקדמות מאוד מאוד גדולה בכל הקבלה. אם היינו יושבים בדיון הזה באמת לפני עשרים שנה, אז היה נאמר אותו דבר, מה שאמרו לכם, היה נאמר גם על המגזר הממלכתי ועדיין הדרך עוד ארוכה. זה לא נושא פשוט, זה לא נושא שנעכל לכל הצוותים החינוכיים. קודם כל, אנחנו בעד הכשרת הלבבות, אנחנו כן עובדים ברגישות מגזרית ותרבותית, כי אין מה לעשות, כל אחד בא עם הרקע שלו, עם האמונה שלו והרבה פעמים ישנן התנגשויות בערכים, לאו דווקא עם הנטייה המינית או הזהות המגדרית, אלא עם אורח החיים. אנחנו פה,

ובאמת אנחנו צריכים לטפל בזה ברגישות מאוד מאוד גדולה ואני מרגישה שאנחנו בדרך הנכונה באמת.

אז קודם כל, מעבר לפעולות שהמשרד עשה, אנחנו ישבנו בשולחן עגול כמה שנים עם הארגונים הלהט"בים ועד היום אנחנו חברים טובים והקשר. בעקבות זה, באמת יצאה התקנה התקציבית ויצאו כל מיני פעולות משותפות, כמו מערכי שיעור, ציון יום ההבנה במשותף ביחד. מעבר לזה, הכנסנו גם בחוזר מנכ"ל התייחסות לאקלים חינוכי מיטבי, התייחסות לאמירות להט"בופוביות וגם ענישה בהתאם, סנקציות בהתאם לתלמידים באמת שמגיבים בצורה כזו או אחרת. פתחנו חומרי הדרכה לצוותי החינוך, כי זה לא מספיק לנו להגיד תתייחסו לאמירות להט"בופוביות, אנחנו גם צריכים להגיד למורים וללמד אותם איך מתייחסים. ממש עשינו סרטון סימולציה של מורה בכיתה שנאמרת אמירה להט"בופובית ואיך היא מגיבה לפני, זאת אומרת, ואיך היא מגיבה אחרי, וזה מקסים עשינו את זה גם יחד עם הארגונים הגאים, זאת אומרת הכל נעשה יחד איתם.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

וזה הוטמע כבר או עוד לא?

איריס בן יעקב:

כן, כן, זה נמצא לרשות כולם. לקראת יום ההבנה אנחנו מפרסמים את זה וגם זה נמצא באתר שפ"י נט ובפורטל.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

לא אבל, זה חלק מהכשרת המורים?

איריס בן יעקב:

כן, זה חלק מההכשרה, זה נמצא לרשות המורים. מעבר לזה, יש את התקנה התקציבית המפורסמת, שאני חייבת להגיד שכל פעם באמת מתרגשת מכמות הבקשות שהם מבקשים. אנחנו גם עשינו תהליך עם החמ"ד, ומבחינת החמד הם ביקשו לא רק שהארגונים יגיעו, אלא גם אנשי דת, פסיכולוגיים שיגיעו לבתי הספר ויעבדו עם צוותי החינוך, כי שם מתחילים בדרך כלל, קודם כל עם צוותי החינוך. בנוסף, אנחנו עושים ימי עיון גם להנהגות של חמד וגם של הנהגות בכלל לאנשי חינוך. אז, יש ימי עיון, הכשרות של יועצות, הכשרות של מורים וסדנאות ואנחנו ממש מעודדים בתי ספר כשהם בעצם הם מנצלים את התקציב של התקנה התקציבית, קודם כל, לעשות סדנא לצוותי חינוך ובאמת עושים את זה. זאת אומרת, גם כשהם לא עושים אנחנו פונים אליהם ואנחנו ממליצים להם לעשות, ולרוב הם מקבלים את זה. אז, אני באמת מרגישה ששילשנו את כמות הסדנאות, למרות הבירוקרטיה וכו' שעל זה כנראה נדבר בוועדת חינוך. בנוסף, כמובן יש לנו שיעורים ואנשי החינוך שלנו היועצות החינוכיות, הפסיכולוגים החינוכיים מלווים ילדים שנמצאים בהתלבטות, בקושי. כמובן לגבי הטרנסים גם שיש מעבר מגדרי, פה בגלל שזה נושא יחסית חדש במשרד ואנחנו גם פה ישבנו על איזה שהוא מסמך - - -

אלישע אלכסנדר:

רק שש שנים.

איריס בן יעקב:

אתה צודק, אלישע, אתה צודק, מה שנכון נכון. אבל, עדיין בעצם זה שלא יצא מסמך רשמי ואתה צודק, זה לא אומר שאין טיפול. כי, כל פעם שיש קושי ושירלי יודעת את זה - - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אבל מתי ייצא מסמך רשמי?

איריס בן יעקב:

אני מקווה מאוד שבקרוב.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

את צריכה את עזרתי?

איריס בן יעקב:

בסדר, אנחנו נדבר על זה, אנחנו באמת בסדר, זה כרגע נמצא על שולחנה של השרה, זה לא היה לפני כן.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אוקיי. אני כל הזמן אומרת שכל מה שקשור לשרה שאשא ביטון, באמת לא רק בגלל שהיא מהמפלגה שלי, אתם יודעים שאם מדברים על זה, אז ברור שהם יפרגנו, אבל באמת לא רק בגלל זה, זו שרה שהיא עם רגישות חברתית ודאגה לבריאות הנפש של בני הנוער לכולם, היא מאוד מאוד גבוהה. היא גם הייתה יושבת ראש הוועדה לזכויות הילד והיא נחשפה גם לכל החומרים האלה, ורואים ממש גם תקציבית וגם איך על חשבון תכנים, במקום היסטוריה, חשבון, גיאוגרפיה והיא מפנה את הזמן, על מנת שאותם בני נוער יקבלו את התמיכה הנפשית, זו הפנייה מטורפת של תקציבים. הבעיה שלי זה שיפעת היא מיוחדת במינה, ועד כמה שהיינו רוצים לראות אותה לנצח נצחים בתפקיד, מה לעשות שממשלות מתחלפות, שרים מתחלפים. הדאגה שלי מחוזרי מנכ"ל למיניהם וחתימות למיניהן, זה שמחר קם שר אחר, פחות עניין אותו או לחילופין שיש לו דעות קדומות משל עצמו, ואז זה מתפוגג. לכן, השאלה ופה אני באמת גם אדבר איתך אחר כך, לראות איך אנחנו לוקחים את אותו חוזר, שהיא תחתום עליו בסוף וזה בסוף ייצא לפועל.

איריס בן יעקב:

זה לא חוזר, אלו קווים מנחים.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

קווים מנחים. איך אנחנו מייצרים סיטואציה שביום שבו ד"ר יפעת שאשא ביטון תעבור כבר מתפקידה, מה עושים אז על מנת לוודא שבאמת השינויים שאנחנו מבצעים יהיו קונסיסטנטיים ולא יברחו להם מהחלון.

איריס בן יעקב:

אני חייבת להגיד שאני לא נתקלתי במצב שבו נגנזים מסמכים מקצועיים או כל דבר שהוא, אפשר להגיד את זה גם על התקנה התקציבית - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

לא, אבל יש מדיניות, יש לשים דגש, את יודעת, כל שר יש לו את ה - -

איריס בן יעקב:

אבל ברגע, נניח, שיש תקנה תקציבית שהתקציב הוא בבסיס התקציב, וזה נועד וצבוע, בדרך כלל אף אחד לא פוגע בזה. אז תודה.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

חשוב לי לשמוע את ברית הלבאות.

שרית בן שימול:

תודה רבה. אני שמחה להיות כאן, ואני שמחה שהזדמן סוף סוף אחרי הפגישות שלנו, לקיים את הוועדה החשובה הזו. אני רוצה לדבר ככה באמת קצרה ובתמציתיות על כמה נקודות. אני מייצגת את ארגון ברית הלבאות, ארגון של הורים לילדים טרנסג'נדרים ומגוונים מגדר. יש כמה נקודות שאני באמת להעלות ובואו נשים עליהן את הדגש. גיבוי מגדרי הוא מגיל שלוש, ארבע, ילדים מתחילים לגבש את הזהות המגדרית שלהם, זה לא דומה לזכות מינית, למי אני נמשך או שייך לעולם הזה של זהות מינית. לכן, יש פה

כמה דברים שצריך לשים לב, אחד, חייבים לדאוג שתהיה הכשרה והסברה גם לאנשי המקצוע, גם לעובדים הסוציאליים וגם לכל מה שקורה בתוך מערכת החינוך, כבר מגילאי הגן. זאת אומרת, ברגע שיש איזה שהוא ביטוי לגיוון מגדרי בקרב ילד או ילדה בגן הילדים, הגננת צריכה לדעת כיצד להתמודד, מה היא צריכה לעשות ואיך נכון לה להגיב.

המקום של אישוש הזהות המגדרית זה משהו שהוא קריטי וזה משהו שחייב להיות, מה שנקרא, מדיניות שבאה ואומרת. המטרה שלנו היא לאשש את הזהות שלהם, לא לנסות לחשוב איך אנחנו מתקנים את זה, אלא לבוא ולהגיד איך אפשר לתת ביטוי לילדים האלה, לגשש, לבחון את עצמם ולראות מה היא באמת הזהות שנוחה להם, אז זה באמת מהמקום של האישוש. דבר נוסף שחשוב, אם כבר נגענו בנושא של החינוך, אומנם איריס יצאה, אבל אני רוצה לברך את העבודה שלנו עם שפ"י שבאמת הם נותנים לנו מענה בכל מיני סיטואציות נקודתיות, רק חייבים חייבים לציין, מסמך משותף של מעברים ו- ברית הלביות הוגש לשפ"י לפני חמש שנים, אלישע? מעל חמש שנים המסמך המשותף - -

אלישע אלכסנדר:

התחלנו לעבוד עליו לפני שש שנים.

שרית בן שימול:

יפה.

אלישע אלכסנדר:

אני גם מוודא על זה מעקב, לראות מה קורה.

שרית בן שימול:

כן, כן. מסמך נוסף שהוגש, מעבר למסמך הזה שהוא מטעם הארגונים, אלו אנשי מקצוע שיש שם את ד"ר אילנה ברגר ופרופסור תומר שכנר, ממש לקחו אנשי מקצוע מהתחום שהם בקיאים ואני גם הייתי שותפה. בנוסף, הוגש מסמך נוסף של המלצות, גם לא מטעם ארגונים, אלא ממש כאנשי מקצוע כולל מחקרים מכל העולם, של איך נכון להתמודד עם הנושא הזה של גיוון מגדרי, ושוב נקודות נוספות של מה צריך לעשות בבית ספר, אם זה נושא של שירותים, לתת מענה תלבושת ואיך פונים לילד ואיך לאפשר. שוב, כאשר פונים נקודתית למשרד החינוך ומבקשים שידאגו לנו להסברה, זה קורה, אבל לא קורה שום דבר שהוא בעצם חי ונוכח ומחייב את מערכת החינוך לתת מענים, לא משנה איפה הילד נמצא, זה דבר שלא צריך לשכוח אותו. יש ילדים שאין להם גב משפחתי, ברית הלביות קמה מהמקום שהיא באה ואומרת אנחנו כאן על מנת לתת מענה לילדים שלנו. ברית הלביות וגם תהלי"ה הם ארגוני הורים שכאן על מנת לתת מענה לילדים שלהם. יש ילדים שאין להם את הגב הזה, איפה האחריות שלנו כלפי אותם ילדים שאין להם את הגב הזה, אין להם את המענה הזה? ואז הם נאלצים להגיע למסגרות החוץ ביתיות, ואז הם נאלצים להגיע ולהתדרדר למצבים של ההתדרדרות.

אלישע אלכסנדר:

או שלא ואז חמור יותר.

שרית בן שימול:

או שלא ואז התמכרויות, זה כל המקומות שאף אחד מאיתנו לא היה רוצה שהילד שלו יהיה שם. אני חוזרת ואומרת, הנושא של ההסברה הוא נושא שחייבים לתת עליו את הדגש, גם להורים, גם לאנשי מקצוע, גם לעובדים הסוציאליים. העובדים הסוציאליים לא תמיד יודעים מה לעשות ובטח לא עם הגילאים הצעירים. באיזה שהוא מקום, כאילו יש את מסגרת עו"ס ללהט"ב, שיש ישובים שיש, יש ישובים שאין, יש ישובים עם שש עשרה אחוז משרה. בואי תסבירי לי מה עושה עו"ס להט"בי עם שש עשרה אחוז משרה, כמה שעות? והם לא מטפלים בנוער.

זאת אומרת, אם יש לי דוגמא חיה ממשפחה עם ילד בן עשר שמביע את הזהות שלו מגיל שש והיום הילד הזה נמצא עדיין במצוקה, למרות שיש לו גב משפחתי. הם נורא רוצים, עו"ס להט"ב לא יכול לתת להם מענה, כי הם לא מטפלים מתחת לגיל שלוש עשרה. אז, אלו המקומות שחייבים באמת לתת להם את המענים והנקודות ולתת את הסיוע גם לקטינים שההורים שלהם תומכים בהם. זה בעצם מה שאומר שאנחנו חייבים לקבל תמיכה ויציבות גם לארגון ברית הלביות שמטפלים בילדים מגווני מגדר, שיש שם

מענה שוטף ויום יומי בהתמודדויות עשרים וארבע שבע, גם תהליך שנותנים מענה רחב של קבוצות תמיכה בכל רחבי הארץ. הארגונים האלה חייבים בעצם לקבל מענה.

אלישע אלכסנדר:

אני מנכ"ל עמותת מעברים לקשת הטרנסית. טוב, אז אני רוצה באמת להתחבר למה ששרית אמרה מ- ברית הלביות, שאנחנו צריכים שהמדינה תנקוט עמדה רשמית בעד ילדים טרנסים, שזה בסדר.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

בוא נתחיל מזה שהמדינה תנקוט עמדה רשמית עד ילדים.

אלישע אלכסנדר:

זה גם.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אני אשמח לצעד הזה ואז אני מוכנה להתחיל.

אלישע אלכסנדר:

יש לי גם הצעה פרקטית, לא רק משהו באוויר. באמת מדובר במערכת החינוך - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

סליחה, שאני קוטעת אותך. הנציג של המשרד לשוויון חברתי חייב לצאת לישיבה אחרת וחשוב לנו לשמוע.

נמרוד גורדשטיין:

המשרד לשוויון חברתי הוא חדש בתחום הלהט"ב בשנה וחצי האחרונות בעקבות תקציב שקיבלנו ותקציבים שהולכים להיות.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אני מכירה את השרה שלכם היטב, ואני פניתי למירב כהן בקדנציה הקודמת על טרנסים מבוגרים ועל מציאת מקומות עבודה ואמרת לה חייבים לפנות. תיאמנו את זה מול משרד הכלכלה, אני הייתי בעלת עסק ולא ידעתי שיש בעיה, אחרת הייתי מעסיקה טרנסים ואפילו נותנת תעודף, היא הסכימה איתי והקצתה תקציב מיוחד עוד בקדנציה הקודמת. זאת אומרת, אני יודעת שהשרה שלכם באמת עושה מעל ומעבר ועושה עבודה נהדרת, אז אתם חדשים אך מאוד יעילים.

נמרוד גורדשטיין:

אז, אני רק אציע את השירותים שכבר אפשר לעשות בתחום ואז באמת אני אשאיר למשרד הרווחה ולשאר המשרדים הרלוונטיים. אז קודם כל, אני אגיד שהמשרד לשוויון חברתי לא עוסק בקטינים באופן ישיר, עם זאת הוא עוסק בצעירים, הוא עוסק בעוד הרבה אוכלוסיות ותיקים ועוד כמה אוכלוסיות. עם זאת, יש לנו כן דרכים לתמוך בפעילויות בעיקר גם בפעילויות בסוגיות האלה. המשרד כן רואה את עצמו כשואף להיות בית לקהילת הלהט"ב בממשלה, וזה למרות שאנחנו לא מתעסקים בקטינים ולא במעני רווחה ישירים, בשביל זה באמת יש את משרד הרווחה. אנחנו שואפים לתת מענים משלמים יותר -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

בסדר, בשביל זה יקום עכשיו גורם שהוא מתאם ומתכלל ממשרד המשפטים, על מנת לעזור לכם בתיאום בדיוק בין משרד לשוויון חברתי, משרד הרווחה ולבין כל שאר משרדי הממשלה שרוצים לקדם דברים. הנה, דוגמא טובה.

נמרוד גורדשטיין:

זו גם דוגמא מעולה, אני אגיד בקצרה שני דברים, קודם כל, אנחנו מחפשים שיתופי פעולה עם משרדים ויש לנו תקציבים, ולכן אני ונפתלי מכירים ואנחנו גם נשב על זה. משרד החינוך כנ"ל, אנחנו נשמח לשבת ולדבר על איך אפשר לקדם פרויקטים, זה יכול להיות בהעברה תקציבית וביצוע משותף, אבל זה דבר ראשון. זאת אומרת, אני מחפשים את זה, תפנו אלינו אנשים, תעשו את החיבורים, זה דבר ראשון. דבר שני, אני אגיד שכבר כיום אנחנו נמצאים בשלבי ביצוע בשבעים רשויות מקומיות של פרויקט קול קורא לקידום אוכלוסיות הלהט"ב ברשויות המקומיות. בעיניי, זה פרויקט די מהפכני והמענה היה הרבה יותר גבוה מהציפיות של שבעים רשויות. עכשיו, יש לנו שם תפריט פעילויות שנתנו לרשויות לבחירה, כל רשות בוחרת לעצמה מה היא צריכה, מה היא רוצה לפי מיפוי צרכים שהיא חייבת - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

נשמע גם את המרכז לשלטון מקומי אחר כך.

נמרוד גורדשטיין:

מעולה. אני אגיד שבמסגרת התכנית הזו, אז אנחנו כן יכולים לסייע לצעירים ואנחנו נעשה הכל על מנת לאפשר לעשות את מתן האפשרות משפטית, כלומר למתוח את הקו של הצעירים עד כמה שאפשר, זה דבר אחד. דבר שני אני אגיד, שיש תקציבים ייעודיים להכשרות ואין שום מניעה שהתקציבים האלה ילכו לבחירת הרשות להכשרות בנושא של הוועדה היום. זה יכול גם ללכת להכשרה של עובדי הוראה, זה יכול ללכת להכשרות של עובדים מכל סוג אחר ברשות המקומית. יש כאן קושי שצריך לשכנע את הרשות, ואני מכיר את הקושי הזה ואני מדבר עליו עם הארגונים, צריך לשכנע את הרשות שזה מה שצריך, וזה משהו שמשרד ממשלתי ברגע שהוא עושה תכנית מוניציפאלית, של קול קורא, קשה לו לבוא ולכפות על רשות מקומית לעשות את זה. אני יכול להגיד שזה הוא בהחלט אחד השיקולים שאנחנו שוקלים איך לעבות את הדבר הזה בקול הקורא הבא שייצא לקראת הקיץ.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

נכון. אני חושבת שכל רשות מקומית, תיכף אנחנו גם נדבר עם הלמ"ס, ואני מאוד מקווה שאני אשמע מהם קצת חדשות מעודדות יותר, כי בפעם האחרונה, בקדנציה הקודמת שבדקתי, לא בדקו כמה נוער להט"ב יש, כמה מבוגרים, כמה משפחות, כמה טרנסים יש, פשוט לא ספרו. מה שקיבלתי בקדנציה הקודמת היה בגלל שזה פוגע ברגשות הסוקרים. כמובן שלחצנו על שינוי, אני מאוד מקווה שהשינוי הזה נעשה, אנחנו נשאל את הלמ"ס כבר. אבל, אני חושבת שאם רשות מקומית יודעת, נניח, תחת בדיקה, מה הם הנתונים אצלה, אז אם בעיר השכנה, לצורך העניין - -

אלישע אלכסנדר:

אחד נקודה שתיים אחוז, בכל הערים.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אבל, עדיין, בסדר.

אלישע אלכסנדר:

אלא אם כן יש איזה מים באיזה רשות מקומית שעושה טרנסים.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אם למשל יש לי רשות שהיא לא עולם כנראה לא תעשה את זה, אוקיי? כנראה, ויש רשויות כאלה במדינת ישראל אז האפשרות ולהפנות לעיר שכנה שהיא כן פתוחה. זאת אומרת, שתהיה כן אפשרות - -

נמרוד גורדשטיין:

אז אני אגיד בהקשר הזה, אל"ף, לגמרי, אם היו נתונים של הלמ"ס לי זה היה עוזר - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אני חושבת שהם כן התחילו. אנחנו נפנה אליהם, יכול להיות שכן הם התחילו לעבוד, אני מקווה מאוד. אם לא אנחנו נלחץ שוב.

נמרוד גורדשטיין:

אז נקווה. אז לצורך העניין, אני לחלוטין נתקל בבעיית הסתמכות על נתונים של הלמ"ס, לצורך העניין, בהצגת תכניות. אני כן אגיד, שכיום בחודשיים האחרונים אוישו במעל שלושים רשויות רכזי להט"ב במסגרת התכנית, בחצי משרה, של הקול קורא לרשויות. אחד המענים שהם מנסים לתת לדבר הזה הוא שבחלק מהרשויות הם מנסים לעשות איזה שהוא מיפוי צרכים, כבר קיבלתי קבצים של רשויות מסוימות שמנסות לעשות איזה שהוא מיפוי. זה עדיין לא מענה מושלם, זה לא מענה מיטבי, הלמ"ס יהיה הנתונים הכי טובים, אבל ככה אנחנו בעצם מנסים לגשר על הפער.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אני חייבת רגע שוב לעצור אותך. תקנו אותי אם אני טועה, כן? אני רחוקה מלהיות מומחית, אבל יש הבדל בין להיות להט"ב, אוקיי? בין להיות גיי לבין להיות טרנס או טרנסית.

נמרוד גורדשטיין:

יש הבדל תהומי.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

זה הבדל מהותי, לא רק בתפיסה המינית מגדרית, ברמת המשבר האישי וגם ביחס הקהילה עצמה. זאת אומרת, לא רק של האוכלוסייה הכוללת, אלא בתוך הקהילה אל מול אותם הטרנסים.

נמרוד גורדשטיין:

בתוך הקהילה הילדים הטרנסגינדרים הם הקצה של הקצה.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

יש הומופוביה בתוך הקהילה.

שרית בן שימול:

בוודאי וזה אחד מהדברים, שאגב מאוד מקשה על הורים להתמודד. אם אנחנו כבר מדברים על הדבר הזה, הפחד של ההורים ממה הילד שלי יצטרך להתמודד, זה פשוט משהו שהוא מזעזע. הבעיה היא לא כשהם יוצאים מהארון - - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

בגלל זה קוראים לכם ברית הלבאות, כי אם זה הילד שלי, בחיי שאני הייתי מצטרפת אליכם.

שרית בן שימול:

את מבינה שהפחד הוא הילדים שלא יוצאים מהארון, הילדים שמפחדים לדבר את הזהות המגדרית שלהם או את הזהות המינית שלהם, ואז אלה הילדים ששם המצוקה הולכת וגוברת ולכי תטפלי אחרי זה בבעיות נפשיות שמתעוררות אצל האנשים האלה, שעד גיל שלושים, ארבעים, חמישים יחזיקו את עצמם בפנים וניסו לרצות את כל העולם. כי ככה זה מה שמצופה, כי הם לא רוצים לייצר משברים, כי הם מפחדים - - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

הם גם לא רוצים לפגוע בהורים שלהם.

שרית בן שימול:

בוודאי, וכל הנושא של לחץ מיעוטים, זו הסיבה שהדבר הזה חייב להיות בדגש מאוד מאוד חזק.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

לכן, הבקשה פה היא כן לעשות את ההפרדה בין כלל קהילת הלהט"ב ולקהילת הטרנסים. זה קריטי, כי אם אנחנו נמשיך להכליל אותם בתוך סל שלם, אנחנו נייצר נזק. אנחנו נחשוב שאנחנו עושים תועלת, אבל בסוף אני נייצר נזק לילדים האלה. כפי שאלישע אמר, שתיים נקודה חמש אחוז?

אלישע אלכסנדר:

אחד נקודה שתיים אחוז.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

בואי אני אגיד לך דבר כזה, גם אם זה פחות, זה עדיין הרבה.

נמרוד גורדשטיין:

אז אני אסיים במשפט אחד ואלישע יוכל להמשיך. אני אגיד שלגמרי זו התפיסה המשרדית, הקהילה הטרנסית היא סגמנט שדורש התייחסות ייחודית, ייעודית והקצאת משאבים ייעודית. בתקציב האחרון אנחנו, לצערי, הצלחנו לעשות את זה רק דרך הרשויות המקומיות, השאיפה שלנו היא להצליח לעשות תכנית ייעודית לשנת 2022, שהביצוע שלה יהיה כנראה ב-2023, לקהילה הטרנסית. אני ואלישע בקשר שוטף על זה וגם עם יתר הארגונים אני אשמח להיות בקשר. אני רק יכול לקוות שנצליח לצלוח את כל החסמים הברוקרטים והדברים האלה, אבל זה התפקיד שלנו, על מנת להצליח לצאת עם תכנית ייעודית. אני אגיד שוב, שהמענים שלנו הם לא מענים רווחתיים קלאסיים, כי באמת בשביל זה אנחנו מנסים לתת מענים משלימים. כלומר, זה יותר בתחומי הכשרות, מנהיגות ודברים כאלה, אנחנו עוד בונים את מערכת היחסים הזו, אבל זו לגמרי השאיפה שלנו לשנה וחצי הקרובים.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אגב, אני הייתי ממליצה לכם, לא רק להסתמך על הלמ"ס, שאני לא יודעת אם יש לו את הנתונים, להיעזר גם, למשל, במוקד 105. הם לא נמצאים היום בדיון, אבל 105 מקבלים המון פניות מבני נוער והם יודעים לאתר גם פוסטים אנונימיים שילדים מעלים. הם יודעים לאתר, זאת אומרת אם יש למישהו סטטיסטיקה, אם אנחנו מדברים על תחושות שילד כן מצליח להוציא את זה בצורה אנונימית, שהוא מרשה לעצמו איך שהוא, אני חושבת שאפשר להשתמש גם בכלי הזה. אגב, 105 עושים עבודת קודש, אני יודעת על כמה ילדים שהם הצילו, הם הגיעו פשוט אליי ובאמת אפשר להשתמש בשירותים שלהם, אפרופו שיתוף פעולה בין משרדי.

נמרוד גורדשטיין:

תודה.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

סליחה, קטעתי את אלישע.

אלישע אלכסנדר:

אז, אני רוצה באמת להצטרף לדברים ששרית אמרה, אני לא אגיד בצורה מאוד ערטילאית שהמדינה תנקוט עמדה, אבל מערכת החינוך צריכה לנקוט עמדה ברורה, בין אם זה חוזר מנכ"ל או אפילו אילו שהן המלצות מפורסמות, רשמיות באתר של המשרד שילדים טרנסים הוא דבר בסדר. כלומר, שאנחנו לא הטרלול הפרוגרסיבי שאומרים עלינו.

עמית פל:

אם רק אפשר להגיד ילדים על הקשת הטרגית, כי הלא בסדר דווקא הרבה פעמים מופנה כלפי כל מה שהוא על הקשת.

אלישע אלכסנדר:

אז כן, כמו שבאמת נאמר פה, אז ילדים מגוונים מגדרית, כלומר זה משהו שהוא בסדר, זה משהו שיש עליו קונצנזוס בקהילה של החוקרים המדעית ואין סיבה שהמומחים של משרד החינוך לא יגידו בדיוק את אותו דבר. אנחנו זקוקים לזה גם מבחינת זה שבתו הספר יידעו איך לפעול וגם אנחנו זקוקים לאמירה הזו, כי יש ממש מתקפה נגד ילדים טרנסים. גורמים שמרניים עושים את זה בכל העולם, בקרוב גם אצלנו, זה כבר פה. אבל, זה לא רק מערכת החינוך, זה גם משרד הרווחה שעובדים עכשיו על תע"ס שיש בו גם את הנושא של ילדים טרנסים ומגוונים מגדר ואיך אפשר לסייע להם, וזה צריך להיכתב וצריך להיות ברור. יש פער בין המדיניות של משרד הרווחה למה שקורה בשטח. כלומר, מסגרות חוץ ביתיות הן לא מותאמות ולא מונגשות לנוער טרנסי, לילדים טרנסים ומגוונים מגדר. אנחנו צריכים הכשרות באמת על מנת לשנות את הפער הזה. יש לי גם משהו להגיד על רפואה, אבל משרד הבריאות לא פה, אז נראה לי אין טעם.

היו"ר מיכל שיר סגמו:

זה אתה יכול להפנות אלינו, ואנחנו נפנה את זה למשרד הבריאות.

אור רם:

אני עובדת סוציאלית, אני פה מטעם איגוד העובדים הסוציאליים, אני צעירה באיגוד, אבל אני בין היתר עובדת במעברים על הקשת הטרגית. אני רוצה רק להוסיף משהו לגבי מה שאלישע אמר, בנוגע ל חוזר מנכ"ל וההנחיות וההמלצות של משרד החינוך, אני רוצה לחבר את זה למה ששרית דווקא אמרה לגבי העניין הזה של נוער שאין לו תמיכה מטעם המשפחה. ברגע שיש המלצות או איזה שהוא חוזר מנכ"ל, יש לילדים האלה זכויות, הם יכולים ללכת ולדרוש אותם מבית הספר, ובית הספר יכול בשלב כזה להפוך להיות המעטפת, הוא יכול להפוך להיות הגורם המרכזי שנותן את המענה שהמשפחה לא נותנת ואפילו לתווך בין הילד למשפחה. אז, כאשר ילד יוצא מהארון או ילדה יוצאת מהארון בתוך מסגרת בית הספר, ולבית הספר ישנן המלצות וההנחיות כיצד לפעול בצורה מוצהרת, אז יש גם איזו שהיא אפשרות לבוא ולעבוד מול המשפחה לגבי זה. זה משהו שחשוב להגיד אותו, כי כאשר זה לא קיים, ילדים לא יודעים את הזכויות שלהם.

היו"ר מיכל שיר סגמו:

תראי, את צודקת. מאחר והוועדה לזכויות הילד באמת עוסקת כל היום רק בילדים בנושאים שונים, הרבה מאוד מוטל על משרד החינוך, המון המון, לא רק - -

אלישע אלכסנדר:

גם משרד הרווחה יכול לעשות את זה.

היו"ר מיכל שיר סגמו:

כן, אני אומרת על משרדי הממשלה בכלל, אבל שוב יש את התפיסה הזו שילדים פשוט נמצאים רוב היום בבית הספר, הם נמצאים בצורה עקבית וקבועה שם.

שרית בן שימול:

מי שמצליח להגיע לבית הספר, כי הוא לא מפחד מהדרה ואלימות.

היו"ר מיכל שיר סגמו:

ברור, ברור. אבל אני באה להגיד משהו אחר, שוב, אני לא מכירה באף חלק מההיסטוריה של משרד החינוך שהופנו כל כך הרבה התקציבים לבריאות הנפש, כמו בשנה הנוכחית ובשנים הבאות. ממש הקצו תקציבים שהם לא בפרופורציה בכלל להשוואה של מה שהיה עד היום ועם זאת זה לא מספיק. עם זאת, זו מערכת שהיא מאוד מאוד גדולה. אני מתחילה לחשוב, ואני אומרת את זה מאוד מאוד בזהירות,

שאולי שווה שיקום אפילו גוף חיצוני שיהווה גם משרד הרווחה וגם משרד החינוך אולי, בשיתוף של שני המשרדים האלה. הגוף הזה ייתן מענים רגשיים לילדים, אני אומרת את זה בזהירות, כן? זו מחשבה. זאת על מנת פשוט להוריד עומס, כאשר אני חושבת על מורה או מורה בבית הספר, צריכים לחשוב על הילדים היתומים, הלהט"בים, טרנסים, פגיעות מיניות, אלימות, הזנחה, הפרעות קשה וריכוז, התפתחות הילד, הפרעות אכילה, אלרגיות וזה לא נגמר. אני אומרת לכם, הוועדה פה עוסקת כל היום בילדים ותמיד זה חוזר בנושאים שונים לאותו מקום.

השאלה שלי ואני תוהה פה, אם זה לא הופך להיות עומס יתר, לא שזה לא נכון ולא צריך לטפל, אבל השאלה אם לא צריך לחשוב קצת מחוץ לקופסא ברמת הפתרונות. כי, אחרת אנחנו נותנים המון משאבים להמון הכשרות, להמון דברים גם למערכת החינוך והמורים, ואם זה לא עומס יתר שהופך להיות לא יעיל. אני באמת חושבת שאין יועצות, אני מספיק איוש של יועצות, אנחנו יודעים את זה. היועצת הרבה מאוד פעמים היא גם המורה. זאת אומרת, לכן אני חושבת שאם לא כדאי שפשוט נציע איזה שהוא סוג של מיקור חוץ של כל נושא בריאות הנפש של ילדי ישראל בכלל שיהווה אולי משני משרדי הממשלה ויוכל לתת את המענה המהיר, אגב, שיהיה אולי הרבה יותר יעיל לאותם ילדים. ואז, מה שהמורה צריך לעשות, הוא צריך לדעת איך להתייחס ברגע שיש ילד טרנס או טרנסית אצלו בכיתה, אבל הוא גם יידע מייד לאן להפנות ויהיה מיד מענה.

אור רם:

אז, כמו שאמרתי אני אור אני פה כצעירה באיגוד הסוציאליים ואני בין היתר עובדת מזה כבר שש או שבע שנים בתחומים שקשורים למיניות ומגדר, והיום אני עובדת עם אנשים על הקשת הטרנסית. אני אתחיל ממה שהתייחס אליו כרגע, אני רוצה שתדעי שיש פיילוטס של תכניות גם ברשויות מקומיות מסוימות. אני למשל גרה בחיפה, בחיפה יש תכנית שנקראת "העצמה חינוכית" שבה משלבים עובדים סוציאליים בתוך בית הספר שנותנים מענה טיפולי.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

יוזמה של עירייה?

אור רם:

זה בתוך העירייה, זה שייך למערכת החינוך, אבל מי שמתקבלים לתפקידים האלה הם עובדים סוציאליים לפחות עם תואר ראשון או גורמים טיפוליים. אני כמובן בעד שאלו יהיו עובדים סוציאליים, אבל בעצם הם יושבים בתוך בית ספר, נותנים מענה בתוך בית הספר והם גורם בלתי פורמלי שגם נותן את הסיוע והמענה לנוער וילדים מחוץ לשעות הפעילות, ובין היתר יש היום גם מדרכי מוגנות. זאת אומרת, יש כל מיני דרכים, קשה לי עם המחשבה של להוציא את זה עוד פעם מהמערכת. יש הרבה מאוד מענים מחוץ למערכת, יש מרכזי מורים, יש מרכזי הורים וילדים, יש הדרכות הורים ויש הרבה מאוד מרכזים שניתן להפנות אליהם. הבעיה המרכזית היא שהגורמים האלה צריכים לדעת מה הם עושים, ואני מאוד אוהבת את הקולגות שלי ואני מאמינה בהן, אני מאמינה ב- - שלי ואני גם מאוד תומכת בצעדים שנעשים כרגע בכל משרדי הממשלה גם משרד החינוך וגם משרד הרווחה שכרגע פועלים גם על חוזר המנכ"ל, גם על התע"ס וגם על הלומדה לעובדים סוציאליים. אבל, בשטח זה לא מספיק, בסופו של דבר, כעובדת סוציאלית את באה ועובדת הרבה מאוד שעות - - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

כין אין מספיק עובדים סוציאליים.

אור רם:

גם כי אין מספיק עובדים סוציאליים, גם כי יש מחסור מאוד גדול בשטח בתקנים שהם תקינים ציבוריים, וגם כי העבודה היא עבודה שהיא לא פשוטה, היא לא פשוטה ואנחנו זקוקות להדרכה, אנחנו זקוקות להכשרות ולליווי. אני חייבת להגיד שלומדה של שישים שעות היא טובה, היא טובה לנקודת פתיחה, אבל היא לא בהכרח תשנה את תפיסת העולם ואת העמדות או תצור איזה שהוא מצב שבו אנשים באמת יידעו לתת מענה, הם אולי יידעו קצת יותר.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אם משרד הרווחה שומע, אז לרשום את זה לעצמך לתגובה לאחר כך.

אור רם :

אני חושבת שהדגש שלי פה הוא דווקא בהקשר של מה קורה ביום יום שלנו, לא כשאנחנו הולכות לקורס, ביום יום שלנו אילו כלים אני מקבלת. אני יכולה להגיד שהרבה עובדות סוציאליות אמורות לקבל הדרכה בתוך המסגרת, ולצערנו הרב, מפאת העומס או מפאת חוסר ידע או חוסר בבקיאות, עובדות סוציאליות לא מקבלות את ההדרכה הזו. אני הייתי עובדת סוציאלית בשטח ואני יכולה להגיד שהרבה פעמים ההדרכה הייתה חסרה. אם אני לא הייתי מגיעה ממקום שממנו אני מגיעה, וזה לא היה התוכן שהייתי עוסקת בו, אני לא יודעת מאיפה הייתי משיגה את המידע הזה אם לא הייתי הולכת ומחפשת אותו בעצמי, שזה חשוב כן? אבל יש פה איזו שהיא אחריות שכשאנחנו מעסקים ומעסיקות כגוף ציבורי, אנשים צריכים לבוא ולתת להם את הכלים.

זה לא רק ברווחות, לא רק במחלקות לשירותים חברתיים, זה גם במרכזי הורים, גם בהדרכות בהורים וזה גם במסגרות חוץ ביתיות. הרבה פעמים כאשר נוער מגיע למסגרת חוץ ביתית ויש איזו שהיא תחושה של קצת יותר בטחון והצוות לא יודע איך להתמודד עם זה או אין לו את ההדרכה איך להתמודד עם זה, מתחילה בעיה מאוד רצינית, זה הופך להיות פער מאוד מאוד משמעותי. אז, אני כמובן מתייחסת פה גם להמלצות שעלו בנייר המושלם והנהדר הזה, אבל באמת מבחינת איגוד העובדים הסוציאליים, מבחינת עובדות סוציאליות בשטח, אנחנו רואות שקודם כל חסרה באמת את ההתייחסות. אני מאוד מקווה התע"ס ירד בהקדם לשטח, כי תע"ס הוא מאוד משמעותי - -

היו"ר מיכל שיר סגמו :

אגב, הרבה מאוד פעמים אפשר אפילו להקדים תרופה למכה, שווה אולי דווקא לפעול עם המל"ג שכשלוומדים את העבודה סוציאלית, פשוט במקום להכשיר אותם אחר כך, שזה ייכנס לתכנית הלימודים.

אור רם :

אני חייבת לציין שברוב מסגרות הלימודים של עובדות סוציאליות, נושא המגדר הוא בכלל לא עולה. אני אפילו לא מדברת על הקשת הטרונסית, אני מדברת על נושא מגדרי. זאת אומרת, גם המקום הזה של נשים בעוני, אנשים מאוכלוסיות מודרות שנמצאים בעוני, ממקום מגדרי בכלל לא עולה, שלא נדבר על הקשת הטרונסית. מדי פעם עושים יום למידה, אם במקרה נפלת על שנה שיש יום למידה.

היו"ר מיכל שיר סגמו :

לכן אני אומרת, אם רוצים ליצר שינוי אמתי, זה צריך להתחיל כן מהחלק של הלימודים, כי יש את העובדים היום, אבל יש לנו גם את העובדים מחר. אז, היום זה יהיה לשים פלסטר, ואז אנחנו נתחיל לרדוף אחרי הזנב של עצמנו עם תקציבים להכשרות שאפשר לפתור את זה בהתחלה.

אור רם :

אז, אני כן חושבת שאפשר לנסות לצאת מהקופסא. אני באמת מאמינה שאפשר למצוא פתרונות, אני מסכימה שהצוות החינוכי, באמת יש לי חברות שהן מורות ואני יכולה להגיד וואי, אם לי קשה, להן לא קשה פחות ממני.

היו"ר מיכל שיר סגמו :

לא היום להיות מורה, עזבי לא מתגמל, זה פשוט אחד מהדברים הקשים. אני לא מקנאה בהם.

אור רם :

נכון. אני כן חושבת שיש להם תפקיד להיות במקום שהן יכולות למנוע פגיעה ראשונית בילדים. אם באמת רוצים לתת מענה ארוך טווח, אני אישית חושבת שגם אם רוצים ליצור מענה חיצוני לבית הספר, צריך לשקול את האפשרות לשלב דווקא את המענה הטיפולי בתוך בית הספר. יש גם הרבה מאוד פסיכולוגים ופסיכולוגיות חינוכיים שנותנים מענה בתוך בית הספר, ולצדדי גם הם לא עוברים הכשרות הרבה פעמים, או שיש שמירת סף או איזו שהיא אחריות שלא מוכנים לקדם טיפול הורמונלי או לתת המלצות, וזה מונע איזה שהוא מצב ופגיעה מתמשכת בילדים. זה מצב שאני חושבת שצריך, קודם כל, בסיכום של הישיבה, לבוא ולהגיד אוקיי אלו דברים שצריך לתת להם דגש, מסגרות חוץ ביתיות שישסימו לקבל נוער מגוון מגדר, גם אם הן לא מגדרות, מוסגרות שהן מותאמות לקשת הטרונסית ונבנו למען הקשת

הטרנסיות, למען ילדים מגוונים מגדר. בין היתר בנוסף, לחשוב על לא רק עושים הכשרה, איך באמת גורמים לזה שלעובדות בשטח יהיה להן את הידע.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אלו לא רק העובדות בשטח, מדובר פה בלימודים של עובדות סוציאליות, אבל גם לימודי פסיכולוגיה, לימודי הוראה ובעצם כל דבר שקשור. היום לא מלמדים את הדברים האלה, אגב לא מלמדים אפילו פחות, אפילו פגיעות מיניות לא מלמדים, גם לא בפסיכולוגיה קלינית.

אור רם:

בכל מקצועות הטיפול.

עמית פל:

זה לא רק ידע, זה ההבנה של החוויה. לא מספיק הידע התיאורטי, הלומדות הן לא יעילות. צריך להבין את החוויה הרגישית שהן עוברות.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

צריך להבין את השפה. כאשר ילד חווה משהו והוא לא יודע לבטא את עצמו, ואותו גורם מוסמך, לא משנה כרגע מי, פונה אליו ויודע להגדיר את מה שהוא מרגיש במילה, מה שאין לילד אופציה לעשות את זה, אני חושבת שזו כבר תחושה רגשית אחרת ושונה לגמרי. נקודת הפתיחה של השיחה והטיפול מתחיל ממקום אחר.

אור רם:

אגב, בהקשר הזה אני רוצה להגיד שהרבה פעמים, זו ככה גם עמדה אישית שלי, אבל גם עבדתי הרבה מאוד שנים עם נוער, גם במסגרות רווחה וגם ממגזר שלישי, ואני חייבת להגיד שהרבה פעמים פשוט מפחיתים מהערך של ילדים ונוער. הרבה פעמים הם מסוגלים להגיד מה הם מרגישים, ופשוט אנחנו כמבוגרים, הרבה פעמים פשוט לא מקשיבים להם או שהם פחות לא טורחים לשאול אותם.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

לפעמים הם פוחדים מהתשובות.

אור רם:

אם נניח אני אשאל אישה מבוגרת טרנסית, לדוגמא, הייתה לנו פנייה פעם של משהיא שהייתה צריכה להגיע לאיזה שהוא שלטר חירום, אישה בוגרת טרנסית, אבל היא הייתה בנראות גברית, והשאלה הבסיסית הייתה לאיזו מסגרת את מעדיפה להגיע, מסגרת שהיא מוגדרת גברית או מסגרת מוגדרת נשית, והיא יכלה לבחור. את אותו הדבר אני שאלתי בעבר גם ילדים על הקשת הטרנסים, שהם יוכלו להגיד לי מה העדפה שלהם. עכשיו, אפשר לתווך להם, להסביר להם את המורכבויות, את הקשיים, אבל לדבר איתם. הרבה פעמים כמבוגרים אנחנו בכלל לא מדברים איתם, וזה גם משהו שצריך רגע לשים עליו את הזרקור.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

תודה. בבקשה, עמית פל.

עמית פל:

אני עובדת סוציאלית ופסיכותרפיסטית, לשון פניה את. אני עובדת בקופת חולים לאומית, גם בבקרה על בריאות הנפש, כך שאני רואה מה קורה במחלקות, גם במחלקות נוער. אני גם אחראית בקופה על כל הקשר עם הקהילה הטרנסית ואני גם שותפה עם לפרויקטים של משרד הבריאות, ועם ד"ר טל ברגמן, להקמת שולחן עגול להתמקצעות והנגשה של טיפול בריאות נפש לקהילה. זה משהו ממש חדש, אין לו תקציב, אנחנו עושות את זה בזמננו הפנוי. אחרי התייעצות עם ד"ר טל ברגמן, אני קצת מדברת גם קצת

בשם משרד הבריאות. אני מדבר בקצרה, גם הפסיכיאטריה של הילד והנוער ובמחלקות פסיכיאטריות, אין מספיק התמקצעות בתחום בריאות הנפש לילדים וילדות על הקשת הטרנסית, בדגש על מגוון מגדרי - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אגב, אני כן אגיד את זה, הם פועלים בחוסר הזוי, לא רק במה שקשור לטרנסים, אלא בכלל.

עמית פל:

בדיוק.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אין מענים היום, לא בפרטי ולא בציבורי.

עמית פל:

אין מענים, תור לפסיכיאטר או פסיכיאטרית ילדים זה בין ארבעה לחמישה חודשים.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

זה עולה בפרטי אלפיים שקל, וגם זה חצי שנה של המתנה.

עמית פל:

נכון. עכשיו, חלק מהתמקצעות היא הרבה פעמים ראיית הילדים על הקשת הטרנסית כחלק מהפרעה אחרת, מתוך איזו שהיא תפיסה שהילד או הילדה, בת או בן שש, לא יכולים כבר לדעת, אז הרבה פעמים מדביקים הבחנות. אני רואה לפעמים ילדים וילדות שלא נותנים בגילאים הזה, רק על מנת שיגידו שהמגדר שלהם לא מגובש או הרבה פעמים המלצות טיפוליות, וכשאני אומרת טיפוליות אלו כלל גורמי הטיפול, גם עובדים ועובדות סוציאליות, גם בתי ספר במחלקות פסיכיאטריות. צריך לזכור שמשרד החינוך עובד במחלקות פסיכיאטריות. צריך להגביר את ההכשרות וגם לחייב אותם. בדיון קודם שהייתי נקבע שחלק מאמות המידה לביקורות של משרד הבריאות יהיו הכשרות לכלל הצוותים. אבל, מספיק שיש לי צוות סיעודי או צוות מזכירותי שלא משתפים פעולה עם לשון הפנייה, זה יכול להרוס טיפול בילד או ילדה.

בכלל, נושא לשון הפנייה, זה גם צוין באחד מניירות העמדה, זה לא קשור רק לבריאות הנפש, לשון פניה וכיבוד של לשון פניה זו מהות. זה לא רק איך לדבר, זה איך לחשוב על הילדים, זה איך לכתוב בתיקים על פי לשון הפנייה, זה איך לדבר עליהם ועליהן בישיבות צוות. הקושי הכי גדול באמת הוא עם לשון פניה שהיא מעורבת, זה קשה לנו לדבר אליהם במעורבות, אז אנחנו נדבר אליהם איך שאנחנו רוצים. במקום להתאמן על איך לדבר במעורבות או איך לדבר ברבים. יש היום גם ילדים וילדות שרוצים שידבר אליהם בלשון פניה רבים, ואנחנו צריכים לעשות את השינוי לא הם. אין מספיק תקציבים, את אמרת שיש תקציבים שמשרד הבריאות קיבל - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

לא, משרד החינוך, למשרד הבריאות, לא אין תקציבים. אין, יש חוסר ואנחנו יודעים את זה. הישיבה הקודמת בנושא הזה די התפוצצה לנו.

עמית פל:

אז את רוב הדברים, למשל, שאני ועוד כמה עושים, אנחנו עושים על זמננו הפנוי אחרי שעות העבודה, בהתנדבות. אני מזכירה שאני עובדת סוציאלית, אני לא עשירה מאוד בשביל לעשות את זה, אבל פשוט אין ברירה, זו המשפחה שלי.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אני רוצה לראות את הבא שיגיד למה התפוצצתי בישיבה הקודמת על משרד הבריאות.

עמית פל:

אז באמת צריך לקדם את ההכשרות, שוב בהתחלה לפסיכיאטרים ופסיכיאטריות, הרבה ילדים וילדות נזקקים, זה שער הכניסה לעיתים לבריאות הנפש. מספיק אחד שבו היחיד הוא לא הולם, וזה בדיוק נועל ויוצר את החומה הזו, שאז אולי מחכים, כמו שאני קצת חיכיתי לסוף גיל ארבעים שלי על מנת להתחיל לתהליך שינוי מגדרי. טוב, בזמני גם לא היו ועדות, אבל - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

נעשה שינוי מאוד לטובה בארבעים שנה האחרונות.

עמית פל:

בוודאי נעשה שינוי, בטח מאז שאני הייתי ילדה, שזה לפני המון זמן. למשל, חשבו להקים מחלקה ייעודית באברבנאל לילדים ונוער מגוון מגדרי, בנוסף, לא משהו כזה שעכשיו כולם לשם. כבר התחלנו להקים צוות שיעץ, פתאום זה בוטל, לא יודעת למה, הם פשוט הודיעו שהם יורדים מהרעיון הזה. שוב, יש היום הרבה יותר ילדים וילדות שמזדהים על הקשת הטרנסית, לא הקשת הבינארית, להם אין מענה, רואים בהם כיצורים מוזרים שצריך לתקן. אני שמעתי הרבה פעמים יעדי טיפול שיעזרו להם להחליט איזה מגדר הם, ואין בזה בכלל הבנה. שוב, הכוונה היא לא רק לבריאות הנפש, הכוונה היא לכלל מי שהם מטפלים, ולכן צריך שיהיה באמת איזה שהוא משהו משותף לכלל המשרדים, שהוצע פה, איזה שהוא ועדת היגוי, שולחן עגול לחינוך, רווחה ובריאות. סך הכל, כולנו מטפלים ומטפלות ביחד.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אני שוב אגיד, אנחנו ננסה לדחוף לשולחן עגול מהכיוון הזה, אבל שוב אחת הסיבות שאני הופכת את הנושא הזה לחוק, לא סתם אני אומרת, גורם מתאם ומתכלל לילדי ישראל. המשמעות היא פורומים קבועים של מנכ"לי המשרדים, של משרדי הממשלה, של גורמי מקצוע שמתכנסים באופן סדור וקבוע על ידי גורם מתאם ממשלתי שבא ובוחן בדיוק את הדברים האלה ומיצר את זה מבלי שאף אחד צריך להתחנן ולא לבקש. יש גם הרבה מאוד חסמים שאנחנו לא תמיד שמים לב אליהם, זאת אומרת אנחנו מציפים, אבל לא תמיד שמים לב, ואותם הגורמים יודעים לזהות חסמים ולפתור אותם לפעמים הרבה יותר מהר, כלומר עוד לפני שהם מזהים את הבעיה, לפתור אותה. הם קלי משקל, הם יודעים לרוץ מהר, הם יודעים לפתור בעיות מהר. לכן, אני אנסה לעזור ליצר את אותו שולחן עגול, אבל באופן כללי, תדעו לכם שתיכף זה הופך להיות חוק וזה יהיה באופן קבוע גם ככה. בסדר? הלואי.

עמית פל:

אז אני באמת קוראת מכאן גם להוות גורם לחץ תקציבי למשרד הבריאות לגבי בריאות הנפש, גם לקדם הכשרות ולא הכשרות בלומדות, אלא הכשרות פרונטליות, להביא אותנו שניתן הכשרות. לקדם את בריאות הנפש ואת כלל הטיפול בילדים ובילדות המדהימים והמדהימות על הקשת.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

תודה רבה.

רותם סורק:

אני רוצה להגיד רק מילה. אני מנהלת מרכז בחוש"ן, ההתייחסות שלי היא לעניין של מערכת החינוך וההתייחסות של מערכת החינוך. אנחנו מעבירים בחוש"ן סדנאות לבתי ספר ואנחנו בעצם מממשים את התקנה הזו, שאיריס דיברה עליה קודם. כאשר אנחנו מגיעות לבית ספר ואומרות למורה, רכות, על מנת לטפל בילדים טרנסים צריך לאפשר לילדים הטרנסים ללכת לשירותים. המורים אומרים להם לפעמים לא, אנחנו לא נעשה את זה, ואין חוזר מנכ"ל שאומר שילדים טרנסים צריכים להיות מסוגלים ללכת לשירותי גברים לילדים טרנסים, שירותי נשים לילדות טרנסיות, דברים בסיסיים ברמה הזו. כמה שאנחנו נבוא, נגיע ונספר את הסיפורים שלנו ונפציר ונבקש, כל עוד המורים יודעים שהם יכולים להגיד, לא, הילדים לא ילכו לשירותים, הילדים לא יהיו בשירותים, והם יעבירו ימים שלמים בבתי ספר ללא להתפנות. כאשר אנחנו מדברות על הצורך בחוזר מנכ"ל, מה שאנחנו יכולות לעשות, הוא הרבה מאוד בהכשרות, בסיפורים אישיים ולקרוב לבבות. אך, כל עוד אין לנו גיבוי, שאומר בסופו של דבר גם יש התעללות בילדים שאסור לעשות אותה, יש גבול מאוד חד עם העבודה שאנחנו יכולות לעשות.

אלישע גולני:

אני רק רוצה להתייחס. אני מרכז את תחום להט"ב במועצה האזורית חוף הכרמל, ואני גם מנחה בחושיין כמה שנים. אני חושב גם בהקשר של הרווחה כל ההכשרות וכל הדברים הנפלאים לא יעזרו לנו, כל עוד אנחנו לא יכולים להגיד, שחור על גבי לבן, אסור לכם לעשות את זה. לטובת הוועדה הזו יש חוק זכויות התלמיד, אחד החוקים הבודדים שמתייחסים באופן ישיר לזהות מגדרית ואוסרים אפליה על רקע של זהות מגדרית ומיני, זה דבר מאוד דרמטי ביחס לנושאים האחרים, שאנחנו צריכים לעקוף מימין ומשמאל, פה יש לנו את החוק של המחוקק במדינת ישראל שאמר שאסור להפלות מטעמי זהות מינית ומגדרית. אנחנו יודעים היום שיש לנו ארבע, חמישה ילדים ביסודי שהם טרנסים, במועצה הם יהיו בתיכון - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אבל, הם באותו בית הספר?

אלישע גולני:

הם כרגע מפוזרים בבתי הספר היסודיים. יש שני תיכונים במועצה אזורית חוף הכרמל, למה לא להנגיש אותם? אנחנו יודעים שיש ילדים שיש להם איזו שהיא מוגבלות, הרי כל רשות מקומית חייבת להנגיש את בית הספר לאנשים עם מוגבלויות. כל בתי הספר ייבנו מעליות, שזה הרבה הרבה יותר יקר מאשר לבנות עוד תא שירותים שהוא לא ממוגדר. אני למדתי בבית ספר חצי פרטי, אז התאפשר לי להיות בשיעור ספורט מעורב, אבל כל בתי הספר שאנחנו הולכים אליהם אומרים לנו בחינוך העל היסודי אסור לנו ואנחנו צריכים לפתור את זה. אני חושב שזה פתרון להרבה מאוד ילדים ובני נוער גם לא טרנסג'נדרים, של שיעורי ספורט, יש שיעור לבנים ושיעור לבנות וגם שיעורים מעורבים - -

שרית בן שימול:

בכלל חלוקה מגדרית בבתי ספר, זאת אומרת אם זה שירותים, אם זה שיעורי ספורט, אם זו תלבושת. זה אפילו לא חייב להיות שיעורי ספורט, זאת אומרת המון המון מסגרות בתוך בתי ספר הן מגדריות, ובאופן טבעי הן מכניסות את הילדים למצוקה, כי הם צריכים באיזה שהוא מקום פתאום לתת את ההצהרה הזו בקול רם איפה נוח לי ואיפה לא נוח לי, והם לא פעם נמנעים מלהגיע למקומות האלה. שוב, בכל המצבים האלה נדרש מענים נקודתיים, מאוד מאוד ספציפיים, איזו מורה לספורט שמוכנה ללכת לקראת. פה, צריך להגיע לאיזה שהוא מקום שנותן מענה שהוא מענה הרבה יותר רחב.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

יש לי שאלה, האם במקום בניה של עוד תא שירותים, אוקיי? שיכול להיות שכן תהיה לנו התנגדות ממשרד החינוך ממלא שיקולים, תקציביים, אולי לא לשים זרקור על אותו הילד, על העובדה שמדובר על ארבעה מתוך ארבע מאות או מאתיים, לצורך העניין, האם אפשר פשוט להקצות שירותים אחרים, מפתח מה שנקרא?

נמרוד גורדשטיין:

הפתרון יכול להיות אפילו הרבה יותר פשוט וחינם, שילדים יוכלו להחליט לאיזה בית שימוש הם הולכים אליהם, זה ברמה הזו שהילד יוכל להחליט - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

כן, המציאות היא יותר קשה מזה.

שרית בן שימול:

אבל מיכל, יש אופציה לשים שלט, שירותים לא מגדריים. יש היום בתי ספר שיש בהם שירותים לא מגדריים, אגב בהרבה מאוד מרחבים ציבוריים. יהיו שירותים לבנים, לבנות ויהיו גם שירותים שהם לא מגדריים והם מאפשרים בצורה הרבה יותר שומרת על הביטחון של אותו ילד או הילדה, לבחור להיכנס לאותו תא שירותים. זה לא ממתג אותם בשום צורה.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

את יודעת מה, בואי נגיד ככה, אני מוכנה לקחת את השאלה הזו לד"ר יפעת שאשא ביטון, לפתוח את השיח הזה ולראות מה כן.

אלישע אלכסנדר:

אם השירותים האלה יהיו קיימים שלוש שנים לפני שאותו ילד יגיע לתיכון, אז זה לא יהיה קשור אליו. לא יהיה כתוב שם - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

אני שוב אומרת, ברור לכל היושבים פה בשולחן שזו לא שאלה שהיא פשוטה, צריך לבחון אותה ולראות באמת פתרון שהוא ישים ואפשר לעשות אותו.

אלישע אלכסנדר:

משרד הרווחה, רק לבקש, זה משהו שהמון המון כסף פרטי זורם בניסיון לעזור לילדים טרנסג'נדרים או מגווי מגדר. אצלנו, בפניה לרווחה נתקלו במחסום שהפיקוח לא אפשר לטפל מתחת לגיל שלוש עשרה.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

דיברנו על זה.

אלישע אלכסנדר:

גיל שלוש עשרה זה פשוט מאוחר מדי.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

משרד הרווחה, בבקשה.

נפתלי יעבץ:

אני עובד סוציאלי, ראש מטה מינהל סיוע לבתי משפט ותקון במשרד העבודה והרווחה. תודה, גברתי יושבת הראש וגם ברכות על היום הזה. אנחנו באמת מוזמנים בשש ועדות שונות. אז, אני גם מברך על היום הזה, היה לנו חשוב לשלוח נציג בנפרד לכל ועדה שיישאר לאורך כל הדיון ולא נעבור מדיון לדיון. אני אומר שאני מאוד מברך על היוזמה לקדם גורם מתכלל. בפער ניכר, אנחנו המשרד הכי גדול שמתעסק עם התחום הזה, אבל כמובן שהשותפות עם משרדים אחרים היא קריטית ורלוונטית. אז, כמו שהתחלתי, באמת אנחנו מובילים את תחום הטיפול בלהט"ב כבר בסביבות חמש, שש שנים מאז האירוע המצער בבר נוער. התחלנו בעצם לקדם את התחום, היום יש לנו מענים ספציפיים גם בקהילה, גם בחוץ ביתי, גם ברצף הזנות, בחסות הנוער, במענים ייעודים לנוער וצעירים. כאשר אנחנו עוברים על כל הרצף ממניעה ומתן מענה ראשוני, דרך טיפול ועד ללווי להשתלבות בקהילה, אנחנו מדברים על עשרים מיליון שקל בשנת 2021, שנמצאים בבסיס התקציב שאנחנו צבענו אותם לטובת מענים ללהט"ב.

התקציב הזה צפוי לגדול במהלך השנה הנוכחית לשלושים מיליון, שזה גידול מאוד משמעותי באחוזים, בעקבות הדברים שאני אגיד עכשיו שנמצאים בשלבי פתיחה. בנוסף, בהמשך גם למה שאמר מקודם הנציג המשרד לשיווין חברתי, אז ככל שיתקדם שיתוף פעולה איתם, אז כמובן שהתקציב יגדל בהתאם. כל זה הוא מעבר לשילוב במסגרות שהן לא צבועות ספציפית ללהט"ב. אני רגע אסקור דברים שאנחנו מפעילים, כמובן שלא הכל לילדים ולנוער, אבל על כל הרצף. אז, במימון מלא של המשרד, יש לנו את בית דרוור, שיעל דיברה מקודם, את "אבני דרך" ו-"הגג הוורוד", שהן מסגרות חוץ ביתיות. בנוסף, יש לנו את "בית לינה", שנפתח ממש שבוע שעבר, שמיועד לטרנסיות. ממש בשבועות הקרובים צפוי להיפתח גם הוסטל לגברים וטרנס ומרכז יום בהוד השרון, הוא נמצא כבר בשלבי פתיחה סופיים, המבנה והצוותים נערכים - -

היו"ר מיכל שיר סגמן:

מה הן הגדרות, אגב, ארוכות טווח?

נפתלי יעבץ:

אני אסיים את הסקירה, הכל ברשימה, אני מקווה שאני אענה על הכל. עו"ס להט"ב, אז אנחנו הפעלנו בשלושים וארבע רשויות, השנה הזו אנחנו גדלים לשמונים רשויות. כולל גידול בהיקפי אחוזי המשרה, לא בכל הרשויות אומנם, אבל השאיפה היא לגדול כמה שיותר באחוזי המשרה. אני אומר רגע, וזה יתייחס גם לסוגיה הזו של גיל שלוש עשרה ומעלה, נכון להיום אנחנו באמת מדברים על גיל שלוש עשרה ומעלה, כאשר הדבר הזה נמצא בשיח משמעותי עם עו"ס ראשית לחוק נוער אצלנו במשרד, חווה לוי. זאת על מנת, לבוא ולאפשר גם בגילאים קטנים יותר וגם ללא הסכמת הורים, אני אתייחס לזה עוד מעט שוב כאשר אני אדבר על התע"ס. לגבי מערך הכשרות, אנחנו הפעלנו כר שני קורסים להכשרה של עו"ס להט"ב, וממש בקיץ הקרוב צפוי להיפתח קורס שלישי, כשכל העו"סים של להט"ב מקבלים הדרכות שוטפות באמצעות בית הספר המרכזי. אני אומר במאמר מוסגר, אומנם נציגת האיגוד של העובדים הסוציאליים כבר הלכה, אבל היא דיברה על זה שיש עובדים בשטח שבפועל לא מקבלים הדרכה והכשרה.

אני אומר שבתוך התעריף שלנו בכל מסגרת, כל עו"ס זכאי לקבל הדרכה קלינית מאת המעסיק שלו. מעסיק שלא נותן לעובד שלו הדרכה קלינית, אני מאוד ממליץ לאותו עובד סוציאלי או עובדת סוציאלית לפנות אל הפיקוח, זה לא תקין, זו סיטואציה שלא אמורה לקרות. יותר מזה אני אגיד, התפיסה שלנו היא שהדרכה קלינית שאותה עובדת סוציאלית צריכה לקבל, צריכה להיות חיצונית למפעיל, על מנת שהיא באמת תוכל להתמודד גם עם אתגרים שיכולים לקרות מול המפעיל. אז, ככל שיש מקרים כאלה, לפנות לפיקוח. עם אגודת הלהט"ב אנחנו מפעילים קליניקות למשפחות גאות, שזה נפתח ממש בשנה האחרונה. בנוסף, מכללת מרשה עם עמותת איגי, שממש עכשיו מפעילה קורס הפקה, קורס משחק. השבוע ייפתחו קורסי איפור, עיצוב ציפורניים, שיער וממש בחודש הקרוב ייפתח קורס שיווק ביחד עם פייסבוק ישראל וקורס ניהול משרד. כל הדברים האלה צבועים ספציפית ללהט"ב תוך כדי התאמה לקשת הטרנסית.

אנחנו מפעילים גם את מערך "מעבר לקשת" באמצעות עמותת מעברים כספק יחיד, בהיקף של יותר ממיליון שקל בשנה, של עובדים סוציאליים ייעודיים, כולל אור שהייתה פה, שהתפקיד שלהם הוא לתת מענה ראשוני, טלפוני, אינטרנטי והכל למשפחות ופונים מהקשת הטרנסית. בנוסף, מרכז טיפולי בהתמכרויות בתל אביב, שתי דירות מעבר לטרנסיות, בנוסף לשמונה נוספות שנמצאות כעת בשלבי פתיחה כהמשך לבית לינה, וקבוצות טיפוליות עם עמותת איגי. עכשיו, זו ככה איזו שהיא סקירה רחבה. אני אומר רגע דבר אחד וזה באמת בשורה משמעותית, אנחנו נמצאים בעבודה אינטנסיבית ביחד עם המטה של עמותת אותות, אומנם זה כבר שנתיים אבל אנחנו כבר ביעד לסיים את זה. בתחילת שנת הלימודים הקרובה תפתח מסגרת ארוכת טווח ללהט"ב, אנחנו כבר עובדים על ממש לסגור את כל הקצוות, וכבר יכול להזמין גורמי טיפול רלוונטיים שחושבים על בני נוער להט"ב שצריכים מסגרת ארוכת טווח, להתחיל להפנות אותם לקראת שנת הלימודים הבאה.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

לכמה ילדים צפוי?

נפתלי יעבץ:

שישה עשר. בנוסף, אנחנו גם עובדים על מכרז למסגרת ייעודית ללהט"ב מהמגזר הערבי שתשמש גם כמענה חירומי וגם כמענה ארוך טווח. זה יהיה על כל הרצף מגיל שלוש עשרה עד גיל עשרים וחמש, הצפי להפעלה של זה הוא בתחילת 2023, ברגע שאנחנו נסיים את המכרז ונבחר זוכים. מתקיימת עבודת מטה משמעותית באגף קהילה אצלנו על כל הנושא של משפחות, כולל שיח מול ברית הלביות וכולל שיח אל מול תה"ה, כשאנחנו בעצם מקווים להגיע במהרה בימנו לאיזו שהיא הסדרה. אנחנו רואים בתחום המשפחות כמשהו שהוא קריטי לליווי ועטיפה של כל הדבר הזה. מתוך כל זה אני אגיע לתע"ס, אז לא להצביע למשרדים אחרים, אנחנו נמצאים בעבודה על זה רק שבעה חודשים, זה יחסית קצר במונחי ממשלה, השאיפה היא להגיע לפרסום שלו עד לפסח הקרוב, אז זה קודם כל אני כבר ישים את תאריך היעד שלנו.

אני אומר שכרגע האתגר המרכזי הוא באמת הסוגיה המשפטית לגבי הקטינים. קודם כל, מבחינתנו התע"ס נכתב ביחד עם הארגונים השונים, הוא הולך להנחות בהוראת מדיניות מאוד מאוד ברורה, שבני נוער ואנשים בוגרים, זה מתייחס לכל הגילאים על הקשת הטרנסית, יוכלו להשתלב במסגרת

על פי התפיסה המגדרית שלהם ולא על פי מגדר המסגרת. האתגר העיקרי שלנו כיום נוגע בקטינים בניגוד להסכמת ההורים. אם ישנה הסכמה של ההורים והסכמה של אפטרופוס, אז הכל פשוט, הסיפור נוגע למצבים שבהם יש התנגדות של ההורים והקטנים או הקטינה רוצים משהו אחר. אני מאוד מקווה שבמהלך החודש הקרוב אנחנו נפתור את הסוגיה הזו" ובאמת תאריך היעד הוא לפרסם את התע"ס הזה עד לפסח.

התע"ס הזה ייצא כהנחיית מדיניות מחייבת, שתהיה על כל העובדים הסוציאליים שכפופים למשרד הרווחה. כמובן יש עובדים סוציאליים של משרד הבריאות או של גופים אחרים, אז הם לא יהיו כפופים לתע"ס הזה, אבל לעובדים של משרד הרווחה זה כן יהיה רלוונטי. אני אומר שבמקביל, בחודש אפריל הקרוב, אנחנו צפויים להוציא לומדה, קצת דיברו עליה כאן, אבל לומדה שגם נבנתה בשיתוף עם הארגונים ובשיתוף עמותת מעברים, שתהיה לומדת חובה לכל עובד סוציאלי, עובד של המשרד, ברשויות או במשהו שכפוף למשרד. הלומדה תיתן חשיפה להרבה מאוד מאפיינים שונים שקשורים ללהט"ב ועם פרק ספציפי שמדבר על - -

היו"ר מיכל שיר סגמון:

יש מקום שאתה תיזמו מפגש עם הלמ"ס בכל מה שקשור, להכניס את זה ממש. זה כמו תואר, הוא כבר הלך ללמוד.

נפתלי יעבץ:

גברתי יושבת הראש, אם זה יגיע מכם כוועדה, זה ישפיע הרבה יותר.

היו"ר מיכל שיר סגמון:

המל"ג, סליחה. צריך להיכנס פה לתכנית הלימודים, כאשר בן אדם לומד, לומד להיות מורה שזה משרד החינוך, זה יחסוך לכם המון כסף, אגב, אתה צריך לקחת את ההצעה הזו בשתי ידיים.

נפתלי יעבץ:

לגמרי. אני אומר רק שאנחנו, כמשרד הרווחה, לא אחראים או משפיעים על תכנית הלימודים.

היו"ר מיכל שיר סגמון:

כן, אבל אתם כן יכולים להוציא המלצה, כמי שאחר כך קולטים את הילדים האלה ואחראים עליהם.

נפתלי יעבץ:

אנחנו בהחלט יכולים להוציא המלצה. אני מציע בהקשר הזה דווקא לפנות למועצה לעבודה סוציאלית, זו מועצה כלל ארצית שבעצם ברשות פרופסור חיה יצחקי מאוניברסיטת בר אילן, ובמשותפות של כל ראשי בתי ספר לעבודה סוציאלית מרחבי הארץ. המועצה לעבודה סוציאלית מבוססת בחוק העובדים הסוציאליים והיא בעצם משמשת כמועצה חיצונית שמיעצת לשר הרווחה ולשרים נוספים בנוגע לעבודה סוציאלית, והיא זה שאמונה בסופו של דבר, על תכנית הלימודים לעובדים סוציאליים. אני לא יודע מי עושה את אותו דבר פסיכולוגים, מחנכים או גורמים אחרים, אבל אנחנו בהחלט כמשרד נצטרף להמלצות האלה, אבל בסוף זו פררוגטיבה של המועצה.

באמירה אחרונה אני אומר, שהרבה מאוד מהארגונים מכירים אותי וחבל שלא כולם נשאר, אבל אנחנו תמיד זמינים לשיח שוטף. יש לנו שולחנות עגולים תקופתיים, יש לנו בתחילת אפריל שולחן רחב עם כמעט כל הגורמים. דיברו פה על היעדר תקציבים, אני חושב שיוצא לי לעבוד בשעות לא שעות, שזה לא מוכר לדיווח, אבל מה לעשות, בסופו של דבר אני עדיין עובד סוציאלי ואני רוצה לתרום. אז, אני תמיד מזמין כל גוף נוסף שיש לו איזה שהוא אתגר או איזה שהוא משהו שאפשר לנסות לראות ולפתור את זה. רק במאמר מוסגר אחרון, לגבי ארגון חוש"ן, אז גם קיימנו שיח בתיווך של אגודת הלהט"ב ביחד עם המנכ"לית שלכם. ממש לפני איזה שבועיים הייתה לי שיחה איתם, אנחנו מנסים לראות איך אנחנו נוכל להכניס את פעילות של חוש"ן לתוך המסגרות של הרווחה. האתגר הוא בעיקר תקציבי, אבל ככל הנראה אנחנו ניקח מנמרוד, שהיה פה משויון חברתי, יעביר לנו קצת כסף ואנחנו נוכל לנסות לפתור את זה, אז זה גם בעבודה. זה הכל.

אלישע אלכסנדר:

למה שאת התקנות והתוכניות לעובדים ולעובדות סוציאליות, שאתם אומרים שהם שייכות לרווחה ולא למשרד הבריאות, למה שלא תשבו עם משרד הבריאות כדי שיהיה איזה שהוא שיתוף פעולה?

נפתלי יעבץ:

משרד הבריאות הוציא תקנות משלהם. חלק ניכר מהתקנות שלהם אנחנו מעתיקים, חלק אנחנו מתאימים לשלנו. כן, הרצון הוא לשיח שוטף ולכן אני גם מאוד מברך את היוזמה של יושב הראש ליצור איזה שהוא גורם ממשלתי מתכלל. בסוף, כל משרד נמצא בתוך העומסים והדברים שלו, וברגע שיש הגדרה מוחלטת ממשלתית שצריך גורם מתכלל, זה קורה.

היו"ר מיכל שיר סגמון:

זו הייתה המסקנה המתבקשת פה בוועדה לזכויות הילד, כי ראינו שלא משנה במה אתה נוגע, זה תמיד נופל על המקומות של התיאום והתכלול, בסוף בסוף כאשר מסננים את כל הרעשים. תודה רבה. לא יוצא לי להגיד הרבה מילים טובות על משרדי הממשלה, אני ממש מסירה את הכובע, אתה באמת עושה עבודה נפלאה. יש עוד הרבה מה לעשות, תמיד כשיושבים אורחים הם אומרים אבל רגע מה זה אומר, אז לא, יש הרבה מה לשפר, יש הרבה מה לתקן, הדרך היא מאוד ארוכה. אני חושבת שבחצי שנה הממשלה הזו הצליחה ליצר כבר שינויים חסרי תקדים כמעט בכל תחום, ובמיוחד בבריאות הנפש וגם בתחום הנוכחי שאנחנו עוסקים בו.

נפתלי יעבץ:

אני אומר רק שמן הסתם, בסופו של דבר, הוועדה מוציאה מסקנות ועדה והכל, אני אומר שכעובד במשרד הרווחה אני מאוד מברך על זה. הרבה מאוד פעמים המסקנות של הוועדה והבקשה מוועדות, מה שנקרא לפקח על עבודת הממשלה, עוזרת מאוד לקדם דברים שיכולים להתקדם.

היו"ר מיכל שיר סגמון:

אתה לא מתאר לעצמך כמה פעמים שרים פונים אליי גם במליאה ואומרים לי או תכנסי דיון על זה, כי אני צריך לדעת כמה דברים שיצופו או המסקנות של כל מיני. מהשרים עצמם זה מגיע, טוב שעשית את זה, מזל שזה צף, אנחנו אפילו לא שמנו לב. זה כלי פרלמנטרי, גם של ביקורת אבל ביקורת בונה. לגמרי, אני הופתעתי אגב בעצמי כמה פניות יש לי ממשרדים עצמם. לגבי שר הרווחה עצמו, אני יודעת שהוא מאוד מאוד רגיש, אני פונה אליו גם במקרים פרטניים הרבה מאוד פעמים ואני רוצה להגיד לכם שהמהירות שבה הוא פותר דברים ולוקח אישית אליו את הנושאים או את הפניות האישיות של ילדים, שאני מפנה אליו, הוא במקום מטפל.

אבל, במקום, לא אני אטפל בזה השבוע, באותו הרגע הטלפון נעשה גם מולי ואני רואה את רמת האכפתיות, ולא יעזור, בסוף זה נופל על אכפתיות כי כולנו בני אדם ולכולנו יש תעדופים אישיים גם. תודה רבה. אני רוצה לשמוע את הלמ"ס עם השאלה ששאלתי, אחר כך אני רוצה לשמוע את נציגת מועצת התלמידים, לאחר מכן שרון מלמד נציגת הנהגת הורים ואת המכרז לשלטון מקומי. ד"ר עדנה שמעוני מהלמ"ס. אני אשמח מאוד בקצרה לשמוע, אחד, האם יש לכם נתונים ואם כן אילו? והשאלה השנייה היא אם אין עדיין נתונים, האם חל שיפור מהשאלתה והלחצים של הקדנציה הקודמת בכך להכליל את קהילת הלהט"ב בכלל, משפחות להט"ב וטרנסים כחלק משאלון הסקר של הלמ"ס?

עדנה שמעוני:

אני אציג את עצמי, אני אגיד שאני מרכזת את פיתוח הסטטיסטיקה על ילדים בישראל, כולל קבוצות ייחודיות כגון חרדים, מוגבלים, להט"בים וכו'. אנחנו עושים את זה באמצעות שימוש בנתונים מנהליים, ואולם השאלה שלך נוגעת לשימוש בסקר על מנת ללמוד את התופעה. נכון לעכשיו אין לי תשובה רשמית כדי להעביר אליכם, אבל אני מבטיחה שאעביר תשובה רשמית ממש בימים הקרובים.

היו"ר מיכל שיר סגמון:

אין תשובה כי אין ברשותך כרגע או כי הלמ"ס לא עסק בזה?

עדנה שמעוני :

לא, כי אין ברשותי כרגע. אני הצטרפתי כמקשיבה ולא כאקטיביסטית בנושא הזה, ולכן אני מעדיפה להעביר לכם תשובה רשמית תוך שאלות של כל הגורמים הרלוונטיים אליי.

היו"ר מיכל שיר סגמון :

אוקיי. בסדר גמור. אני אשמח באותה הזדמנות כבר לבקש כמה וכמה דברים, אחד, נתונים על טרנסים כללי, טרנסים ילדים, להט"בים כללי, משפחות להט"ביות וילדים למשפחות להט"ביות.

עדנה שמעוני :

בסדר גמור.

היו"ר מיכל שיר סגמון :

תודה רבה. שרון מלמד, נציגת הנהגת הורים, בבקשה.

שרון מלמד :

אז אני אמא לבת חיילת ושתי בנות במערכת החינוך, בת בכיתה יא' ובת בכיתה ח' טרנסג'נדרית. הדברים שאני אעלה כאן בעצם בקצרה, זה כהתמודדות יום יומית מה שאני חווה איתה ומה שאני שומעת מחבריי לקהילה. אז, ממש בשנים האחרונות יש עלייה במודעות, וכתוצאה מכך עולה מספר הילדים הטרנסג'נדרים לצד ירידה בגיל, שזה מתחיל כבר מגילאי גן עם העדפה של לבוש מסוים, משחקים מסוימים. בנוסף, ישנם גם להט"בים נערים, שהם לא בנים או בנות חד משמעית, לכן הם צריכים פתרון שאינו נשען על משהו ממוגדר. חוסר חוזר מנכ"ל גורם לבעיות בבתי ספר, הכל נופל עליהם. למנהלים קשה לקבל החלטות כי אין גיבוי. אז, לדעתי יש לבנות איזה שהוא חוזר מנכ"ל היקפי שיאגום את הכל ביחד עם אנשי משרד החינוך, עם אנשי המקצוע, עם מורים שרואים את הבעיה בצורה קצת שונה ולהוסיף את ההוראה כבר בלימודי ההוראה למורים.

מה שקורה לנו כתוצאה מזה, יש לנו נשירת תלמידים שמאוכזבים מכך שלמעשה למערכת אין מעטפת בשבילם. תאי השירותים, שוב פעם, אין לי איפה להתפנות, אני לא אוכל ולא אשתה ומתפתחות בעיות בריאותיות כתוצאה מזה, צריך למצוא איזה שהוא פתרון כמו תא לא ממוגדר או פתרון אחר. חינוך למיניות בריאה שיקל על הקבלה שלהם, שמומלץ כבר מגילאי הגן וללא הפרדה לבנים ובנות כי אז הפרדה זה שוב פעם יוצר - -

היו"ר מיכל שיר סגמון :

סליחה, שאני קוטעת אותך, אנחנו פשוט דנו בזה כבר ואמרנו שננסה לבחון את זה מול משרד החינוך.

שרון מלמד :

אפשר להגיד עוד מילה? שגם לטרנסג'נדרים יש זכות ללמידה ולחיי חברה בדיוק כמו לכל שאר הילדים - -

היו"ר מיכל שיר סגמון :

לחינוך בלתי פורמלי, לחוגים, ברור איזו שאלה בכלל. לא דיברנו אגב על החינוך הבלתי פורמלי בדיון הזה, שזה גם חשוב. אגב, בחינוך הבלתי פורמלי אנחנו רואים כמה זה מקבל משנה תוקף במיוחד היום אחרי סגרים וקורונה, ואנחנו רואים עד כמה זה עוזר לבני נוער באופן כללי לחזור אל חיי שיגרה חברתיים שוטפים ולהשיג בחזרה את האינטימיות שבקשר חברי, עד כמה זה עוזר. שוב, אנחנו לא דנו בזה, ואולי זה באמת שווה דיון גם בפתחות המושב הבא על כל נושא החינוך הבלתי פורמלי לטרנסים בפרט ולקהילה הלהט"בית בכלל, כי אנחנו דנים בזה הרבה כאשר אנחנו מדברים על האוכלוסייה הכללית, אולי שווה פה לראות אם יש מקום לדון גם בזה פה. תודה רבה. מרכז שלטון המקומי, תמר בבקשה.

תמר לקס :

שלום, אני מרכזת נושא נוער וצעירים בעיריית תל אביב. השותפה שלי פה בעירייה במרכז הגאה זה דפנה גרינר - -

היו"ר מיכל שיר סגמן :

השאלה שלי היא אם אתם מייצגים את כלל הארץ, כי אני רציתי נציג של השלטון המקומי הכללי. אתם מעיריית תל אביב.

תמר לקס :

נכון, אנחנו מעיריית תל אביב. אני אגיד שכן, אנחנו יכולים לייצג, רוב הדברים שנאמרו פה - -

היו"ר מיכל שיר סגמן :

הם יכולים לייצג את עיריית דימונה או מצפה רמון?

תמר לקס :

אני חושבת שכן, בטח מנקודת המבט של המחלקות לשירותים חברתיים. אני חושבת שהצורך שלנו בהטמעת יכולת לתת מענה לאוכלוסייה הזו היא זהה. בגודל של העיר שלנו, כמובן, זה שונה מאשר רשויות קטנות, אבל אותו הצורך לומר, אותו החוסר יכולת לתת מענה במומחיות בתחום הזה, יושב לדעתי בכל המחלקות לשירותים חברתיים.

היו"ר מיכל שיר סגמן :

כן, אבל אם בארזים נפלה השלהבת מה יגידו אזובי הקיר, את מדברת איתי מתוך עיריית תל אביב, לכן אני שואלת האם את מייצגת גם את, מה שאני לא אוהבת לכתוב, אבל בפריפריה ושלטון מקומי של המגזר הלא יהודי וכו'?

תמר לקס :

אני בטוחה שיש שונות מאוד רחבה, וכמובן שאני מדברת מתוך ההיכרות היותר עמוקה שלי, גם של אזור המרכז וגם של הרשות הגדולה שלנו, שיש לנו באמת גם אמצעים שאין לפעמים לרשויות אחרות, מבחינת שותפויות וידע. אני עדיין חושבת שהחוסר המרכזי, הוא דובר פה מכל מיני בחינות, גם בתוך מערכת החינוך. אבל, בטח כאשר זה מגיע לפתחנו ממערכות אוניברסליות, כמו מערכת החינוך, בעצם פונים אלינו מתי שלהורים ולילדים יש בעיות. פונים אלינו כגורמי מקצוע שצריכים לתת לזה מענה. אני חושבת שחוסר המומחיות שיש לנו בתוך התחום וגם החוסר במענים שהם מענים מובחנים לאוכלוסייה הזו הוא מאוד בולט. לדעתי, זה משהו שהוא גורף לכלל הרשויות המקומיות.

היו"ר מיכל שיר סגמן :

עלה כאן נושא ההכשרות של השלטון המקומי.

תמר לקס :

ההכשרות, אבל לדעתי גם במתן מענים מובחנים. נפתלי היועץ של משרד הרווחה, נתן פה רשימה מאוד רחבה של מענים, אבל רובם הגדול הם מענים עבור גילאי שמונה עשרה פלוס, כאשר אנחנו מדברים על קטינים כמעט אין לנו מענים שהם מותאמים ומותאמים ומכוונים לקטינים. אז, אני חושבת שזה עיקר הבעיה פה - -

היו"ר מיכל שיר סגמן :

סליחה שאני קוטעת אותך, אולי אנחנו נעשה במושב הבא, כי אנחנו פשוט לפגרה למי שלא מעודכן, מענים רגשיים לקטינים בקהילה הטרנסית. אני חושבת שזה ימקד את הדיון יותר למקומות ספציפיים ואולי לחסמים או לחסרים שקיימים היום ואיפה אפשר לתקן.

תמר לקס:

בדיוק זה מאוד מדייק את מה שחסר. אני אגיד שבעבר בתל אביב כן היה מענה טיפולי כזה והוא נסגר.

היו"ר מיכל שיר סגמו:

למה? תקציבית?

תמר לקס:

כן, זה היה בשביל שיתוף פעולה לתכנית ראשונית ואז כאשר העמותה לא יכולה לשים את הכסף שלה אז זה נסגר, ומשרד הרווחה סיים עם ההשמות לתכנית הזו. חלק מהמסמך שאנחנו יצרנו בשנה הקודמת למענים שחסרים, זה גם עובד סוציאלי להט"ב שהוא רק בבני נוער ולקטינים. כי, בעצם אני אגיד שלעובד סוציאלי אחד לתת מענה לאוכלוסייה כל כך רחבה, גם מבחינת גילאים, גם מבחינת הצרכים השונים שיש על רצף הלהט"ב, זה משהו שהוא בלתי אפשרי וחייבים לייצר באמת מומחיות שונה ותקנים שונים.

היו"ר מיכל שיר סגמו:

תודה. אני כן אעשה דיון ספציפית על המענים הרגשיים ואז אני אשמח שאפילו תגיעי לכאן פיזית לוועדה וכך תוכלי גם להרחיב, כי דברייך מאוד מאוד חשובים. שוב, אני אומרת שזה בא מעירייה כל כך גדולה כמו עיריית תל אביב, אני חוששת לשאול מה קורה במקומות אחרים.

תמר לקס:

בדיוק, יש לנו גם סוג של משהו שהוא קיים ואפשר ממש ללמוד ממנו, מה שכן קיים בעיר ואפשר פשוט לדקדק אותו ברמה ממשלתית.

היו"ר מיכל שיר סגמו:

בסדר גמור, אז נשמח גם לארח אותך כאן אצלנו בוועדה כאשר אנחנו נקיים את הדיון ואנחנו נקיים אותו. תודה.. אני מתנצלת מעומק הלב לדוברים שלא הספיקו לדבר, מחכים לנו עדיין עוד בזום אנשים וגורמי מקצוע שרצו לדבר ולהביע את דעתם. אני מתנצלת, כפי שאמרתי, אנחנו נחזור לדיון נוסף אפילו ממוקד יותר, ומי שלא דיבר אני אשתדל לתת לו את הבמה. בבקשה ד"ר ביזר, דוברת אחרונה.

הילה ביזר:

נעים מאוד, אני פסיכולוגית חינוכית מומחית, אני נציגת הפורום של הפסיכולוגיה החינוכית למען הלהט"ב, זה פורום של עשרים ושמונה שפ"כים שמרוכזים על ידי פסיכולוגים בשפ"כ ועוד שש מאתיים פלוס שפכים מפוזרים בשמי הארץ. אנחנו יודעים שילדים ומתבגרים מקווני מגדר נמצאים בסיכון אובדני פי שתיים עד שלוש מטרנסג'נדרים, כאלה שמגדרם תואם את המגדר איתם מזדהים. בנוסף, אנחנו יודעים שתמיכה היקפית ומשפחתית מפחיתה את הסיכון לאובדנות מתחת לחמישה אחוז. לפי כך, אנחנו מבינים שהתמיכה הבית ספרית והמשפחתית היא קריטית מאוד. מקודם מאוד התחברתי לכל הנציגים מעוררי הערכה שדיברו קודם, שבאמת העובדים הסוציאליים והפסיכולוגים עומדים לרשותם, אבל אנחנו כמו העובדים הסוציאליים וכמו שיועצות שבבית הספר נדרשים להכשרה. אני מבינה מהעבודה, מהשדה המקצועי במסגרות החינוכיות, כמה הכשרה מאסיבית נדרשת בשטח. מלמעלה למטה, משני הכיוונים, כבר האקדמיה, אנחנו לא יוצאים עם הידע הזה, זה משהו שאנחנו צריכים לרכוש אותו עם הזמן - -

היו"ר מיכל שיר סגמו:

דיברנו על זה, לכן אמרתי גם שזה חוסך הרבה מאוד כסף בהמשך, במקום לשלם על עוד הכשרה ועוד הכשרה כל פעם, פשוט תלמדו את זה בבסיס ותסגרו עניין.

הילה ביזר:

ממש ככה, מלמעלה למטה.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

נראה לי יעיל.

הילה ביזר:

ואין ספק בסכום לא גדול, כלומר זה יחסוך המון כספים להמשך ויחסית בסכום לא גדול. אין ספק שההכשרה הזו צריכה לקחת בחשבון באינטגרציה לדברים שנאמרו קודם, שההטרונגיות של החברה. אנחנו צריכים לקחת את זה צעד קטן בחברה כזו וצעד קטן בחברה אחרת בתוך החברה ההטרונגית והמקסימה שלנו. היא דורשת גם דיוק ומענה מותאם.

היו"ר מיכל שיר סגמן:

תודה רבה. תודה רבה לכל המשתתפים בדיון החשוב הזה, תודה לארגונים, תודה לאנשים שאכפת להם, תודה ל- ברית הבריאות, אתן אכן מצדיקות את שמכן, כלביאה ללביאה, מה שנקרא. באמת תודה רבה לחבר הכנסת גינזבורג ולחבר הכנסת להב הרצנו על קיום היום המיוחד. כיף לדעת כאזרחית במדינת ישראל שאתם קיימים ושיש אנשים טובים, שלוקחים על עצמם, גם ברמת ההתנדבות, וגם אם זה בשכר אני בטוחה שאף אחד לא מתעשר מזה יותר מדי. אני מודה גם על האכפתיות והימים והלילות ובעיקר תשומת הלב, אתם הופכים את ישראל לטובה יותר, ואני גאה לחיות במדינה שאנשים כמוכם חיים בה.

החלטות הוועדה, הוועדה קובעת שאוכלוסיית הילדים ובני הנוער מגוונים מגדר וילדים על הקשת הטרנסית היא אוכלוסייה ייחודית שנמצאת בקצה הקשת של קהילת הלהט"בים, ולכן נדרשים להם מענים ייעודיים נפרדים מהמענים הניתנים לכלל האוכלוסייה הלהט"בית. משרד הרווחה והביטחון החברתי, הוועדה קוראת לפעול בהקדם לפתיחת מסגרת חוץ ביתית ארוכת טווח, ייעודית לנוער על הקשת הטרנסית. הוועדה קוראת לאימוץ תע"ס בנושא של שילוב מיטבי של אנשים על הקשת הטרנסית במסגרות רווחה בכלל, ובמסגרות חוץ ביתיות לטווח ארוך בפרט. הוועדה קוראת להכשרה ולהתמקצעות עובדים סוציאליים בנושא. הוועדה קוראת להגדיל להיקפי משרה של עו"ס להט"בים ברשויות המקומיות ולאפשר להם לטפל גם בילדים שגילם פחות משלוש עשרה.

למשרד החינוך, הוועדה קוראת להוציא לאור את מסמך הקווים המנחים לטיפול בקהילה הטרנסית שיכלול גם את הצעות הארגונים וגם את הצעות מומחי האקדמיה בנושא. הוועדה קוראת להכנסת תכנית שמטרתן הכרה וסובלנות כלפי להט"בים וטרנסים במסגרות החינוך הדתי ממלכתי והערבי. הוועדה קוראת ליישם את הוראות חוק זכויות התלמיד, הקובעות איסור על אפליה על רקע נטייה מינית, ולהנגיש את מוסדות החינוך לתלמידים טרנסים על ידי בניית תאי שירותים לא מגדריים. במאמר מוסגר, אני גם אדבר עם השרה, על מנת למצוא פתרון שהוא ישים עבור הנושא הזה.

למשרד הרווחה ולמשרד החינוך, למרכז לשלטון המקומי ולמשרד לשוויון חברתי, הוועדה רשמה לפני דברי נציג המשרד לשוויון חברתי, וקוראת למשרדים לשתף פעולה, על מנת ליזום פרויקטים לטובת קהילת הילדים הלהט"בים והטרנסים. למשרד הרווחה, למשרד החינוך, למשרד הבריאות, למשרד לשוויון חברתי ולמרכז השלטון המקומי, הוועדה קוראת ליצור שולחן עגול בשיתוף הארגונים לטובת קידום הטיפול המיטבי בקהילת הטרנסים. למשרד החינוך, למועצה לעבודה הסוציאלית ולמועצה להשכלה גבוהה, הוועדה מבקשת לבחון הכשרה בנושא להט"בים וטרנסגינדרים כחלק מתכנית הלימודים לתואר בעבודה סוציאלית.

ללמ"ס הוועדה מבקשת לקבל נתונים מספריים לפי הפירוט הבא, להט"בים, ילדים להט"בים, אנשים על הקשת הטרנסית, ילדים על הקשת הטרנסית, משפחות להט"ביות וילדים למשפחות להט"ביות. הוועדה תקיים דיון בנושא מענים רגשיים לקטינים בקהילה הטרנסית בפתיחת המושב הבא. תודה רבה לכל המשתתפים.

שרית בן שימול:

מיכל, אני רוצה להודות לך, חברת הכנסת מיכל שיר. אני חושבת שזה אמור להיות מובן מאליו, אבל זה כל כך לא מובן מאליו שאת כאן ואת למען הילדים של כולנו, לא רק שלי, לא רק של ברית הבריאות, הילדים של מדינת ישראל. מגיע להם את מה שאת נותנת, ואני רוצה להודות לך גם ברמה האישית וגם בשם הארגון.

היו"ר מיכל שיר סגמון:

תודה רבה.

הישיבה ננעלה בשעה 12:55.